

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2018-0000041048

Bijlagen
1. Wob-artikelen
2. Inventarislijst
3. Documenten

Datum 16 maart 2018

Betreft Derde deelbesluit op uw Wob-verzoek d.d. 1 augustus 2017 inzake exportkredietverzekeringen voor projecten in Mozambique

Geachte

Bij brief van 31 juli 2017, door mij ontvangen op 1 augustus 2017, hebt u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft, kort gezegd, betrekking op documenten inzake aanvragen voor exportkredietverzekeringen voor projecten in Mozambique, over de periode van 1 januari 2010 tot en met 30 juli 2017.

U verzocht in eerste instantie om documenten en/of kopieën van documenten bij of onder mijn ministerie, inzake correspondentie door of namens Atradius Dutch State Business (hierna: ADSB) betreffende aanvragen en lopende projecten voor exportkredietverzekeringen voor projecten in Mozambique, over de periode van 1 januari 2010 tot 31 juli 2017.

De ontvangst van uw verzoek is u schriftelijk bevestigd bij brief van 21 augustus 2017. Bij dezelfde brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd.

In de brief van 25 september 2017 is aan u medegedeeld dat de beslistermijn is opgeschort, vanwege het vragen van zienswijzen aan derden.

Vervolgens bent u uitgenodigd om tijdens een concretiseringgesprek uw verzoek nader af te bakenen. Dit concretiseringgesprek heeft op 10 november 2017 op mijn ministerie plaatsgevonden. Tijdens dit overleg is afgesproken met deelbesluiten te werken aan de hand van een lijst met projecten die onder het bereik van uw verzoek vallen. Bij dit schrijven doe ik u het derde deelbesluit op uw Wob-verzoek toekomen.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in het derde deelbesluit meerdere documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen op een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers op de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd dat er derdebelanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van diverse documenten en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover een zienswijze te geven. De zienswijze van de derdebelanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten de documenten met nummers 1-34 (deels) openbaar te maken. Voor een nadere specificatie per document verwijs ik naar bijlage 2 en de documenten. De reden waarom ik deze informatie (deels) openbaar maak, volgt uit hetgeen ik hieronder heb opgenomen onder het kopje 'overwegingen'.

Overwegingen

Buiten het verzoek

Passages die buiten de reikwijdte van het verzoek vallen, omdat ze op andere onderwerpen zien dan exportkredietverzekeringen voor projecten in Mozambique in de periode van 1 januari 2010 tot 31 juli 2017, zijn gelakt. Dit betreft de correspondentie over andere dossiers. In de gelakte passages is opgemerkt dat het betreffende tekstdeel buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek valt.

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfsgegevens moet blijkens bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

De documenten nummers 2, 4, 6, 8, 13-14, 16-20, 22-26, 28, 30, 33 en 34 bevatten bedrijfs- en fabricagegegevens, die vertrouwelijk zijn medegedeeld. Uit deze gegevens kunnen wetenswaardigheden worden afgeleid met betrekking tot de technische en financiële bedrijfsvoering, de afzet van producten en de kring van afnemers en leveranciers van betrokkenen.

Het betreft onder andere informatie over de kring van afnemers en leveranciers, de gepleegde of te plegen investeringen en de daarmee corresponderende financieringsbehoefte, de samenwerkingsverbanden en de rolverdeling daarbinnen, de transactiebedragen, de actuele en verwachte productiecapaciteit, de technische inrichting en gedetailleerde informatie over de uitvoering van een project door betrokkenen. Uit die informatie die in het kader van een exportkredietverzekeringaanvraag aan mij is overhandigd, kunnen bedrijfs- en fabricagegegevens worden afgeleid. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken. Waar van toepassing heb ik deze informatie weggelakt onder vermelding van: 10.1.c.

Ten aanzien van deze informatie heb ik eveneens toepassing gegevens aan de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, en artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob. Zie hiertoe het bepaalde onder het kopje '*De economische of financiële belangen van de Staat, van andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen*' en onder het kopje '*Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling*'.

Bijzondere persoonsgegevens

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het bijzondere persoonsgegevens betreft, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. Op grond van artikel 16 van de Wet bescherming persoonsgegevens worden onder bijzondere persoonsgegevens verstaan gegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag. In de documenten nummers 6 en 22 staan bijzondere persoonsgegevens, waarvan aannemelijk is dat openbaarmaking inbreuk zou maken op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Dit betreft informatie over de gezondheidstoestand van een betrokkene. Ik zal deze persoonsgegevens dan ook niet openbaar maken. Waar van toepassing heb ik deze informatie weggelakt onder vermelding van: 10.1.d.

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000041048

Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.

Bij de documenten nummers 31 en 32 is het belang van de betrekkingen van Nederland met een andere Staat en een internationale organisatie in het geding. Dit belang zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Dit betreft informatie over de betrekkingen tussen een Staat en een internationale organisatie. Openbaarmaking van deze informatie zou het vertrouwen in de vertrouwelijke omgang van Nederland met dit type informatie kunnen schaden. Dit zou ertoe kunnen leiden dat Staten en/of internationale organisaties dergelijke informatie niet langer met Nederland zouden willen delen, waardoor, behalve de relatie met andere Staten en internationale organisaties, ook de informatiepositie van Nederland zou worden geschaad. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken. Waar van toepassing heb ik deze informatie weggelakt onder vermelding van: 10.2.a. Ten aanzien van deze informatie heb ik eveneens toepassing gegevens aan de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob.

De economische of financiële belangen van de Staat, van andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van - onder meer - de Staat. In de documenten nummers 2, 4, 6, 8, 13-14, 16-20, 22-26, 28, 30, 33 en 34 staan passages, waarbij het financiële belang van de Staat in het geding is. Ik ben van oordeel dat dit belang in onderhavig geval zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Deze documenten bevatten, onder meer, (financiële) gegevens over de exporteur en de exportkredietverzekeringnemer, de kring van afnemers en leveranciers, de gepleegde of te plegen investeringen en de daarmee samenhangende financieringsbehoefte van betrokkenen, de technische inrichting en de afwegingen van mijn ministerie als exportkredietverzekeringgever omtrent de mogelijke verstrekking van een exportkredietverzekering. Openbaarmaking van deze

informatie zou derhalve inzage verschaffen in de (bedrijfs)vertrouwelijke informatie van betrokkenen. Hiermee zou het vertrouwen van derden in mijn ministerie als exportkredietverzekeringgever kunnen worden aangetast en daarmee ook de financiële belangen van de Staat worden geschaad. Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.b.

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000041048

Ten aanzien van deze informatie heb ik eveneens toepassing gegeven aan de weigeringsgrond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, en artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob. Zie hiertoe het bepaalde onder het kopje '*Bedrijfs- en fabricagegegevens*' en het kopje '*Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling*'.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In de openbaar te maken documenten staan persoonsgegevens die aan de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen raken. Dit betreft, onder meer, persoonsnamen, telefoonnummers, e-mailadressen en handtekeningen van betrokkenen. Ik ben van oordeel dat ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Deze gegevens heb ik dan ook verwijderd uit de openbaar te maken documenten. Waar van toepassing, is hierbij verwezen naar de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob.

Voor zover het de namen van ambtenaren betreft is hierbij het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij speelt een rol dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Openbaarmaking betekent dan openbaarmaking voor iedereen.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

De documenten nummers 2, 4, 6, 8, 13-14, 16-20, 22-26, 28, 30, 33 en 34 behelzen informatie, die tot onevenredige benadeling van de Staat en/of derde betrokkenen zou kunnen leiden. Dit betreft, onder meer, bedrijfsgegevens die in vertrouwelijkheid aan mijn ministerie zijn verstrekt en de afwegingen van mijn ministerie als exportkredietverzekeringgever omtrent de mogelijke verstrekking van een exportkredietverzekering. Openbaarmaking van deze gegevens zou het vertrouwen, zowel van betrokkenen als van derden, in de vertrouwelijke omgang met bedrijfsgevoelige informatie door mijn ministerie kunnen ondermijnen.

Hiermee zouden de economische en financiële belangen van zowel de Staat als van derden onevenredig kunnen worden benadeeld. Waar van toepassing heb ik deze informatie weggelakt onder vermelding van: 10.2.g. Ten aanzien van deze informatie heb ik eveneens toepassing gegeven aan de weigeringsgrond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c en artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob. Zie hiertoe het bepaalde onder het kopje '*Bedrijfs- en fabricagegegevens*' en het kopje '*De economische of financiële belangen van de Staat, van andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen*'.

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000041048

De documenten nummers 31 en 32 behelzen informatie die het belang van een goede relatie van Nederland met andere Staten en internationale organisaties zou kunnen schaden. Dit betreft informatie over de betrekkingen tussen een Staat en een internationale organisatie. Openbaarmaking van deze informatie zou het vertrouwen in de vertrouwelijke omgang van Nederland met dit type informatie kunnen schaden. Het zijn zou kunnen zijn dat andere Staten en internationale organisaties hierdoor niet langer informatie met Nederland zouden willen uitwisselen, waarmee de informatiepositie van Nederland in gedrang zou kunnen komen. Waar van toepassing heb ik deze informatie dan ook onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.2.g. Ten aanzien van deze informatie heb ik eveneens toepassing gegeven aan de weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moet worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet uitdrukkelijk blijken dat zij bedoeld zijn als stukken voor intern beraad, of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten met nummers 20, 24, 32 en 34 bevatten passages die zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad. Dit betreft de interne communicatie en afstemming tussen verschillende dienstonderdelen inzake een exportkredietverzekeringaanvraag. Deze persoonlijke beleidsopvattingen heb ik onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 11.1.

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen, indien ik dat in het belang acht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven

in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij degenen die deze opvattingen hebben geuit of zich erachter hebben gesteld, ermee hebben ingestemd dat de informatie wel herleidbaar is tot hen. Gelet op de aard en de inhoud van de informatie acht ik in het onderhavige geval een dergelijk belang niet aanwezig.

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Ons kenmerk
2018-0000041048

Daarbij acht ik het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De documenten treft u bij dit besluit in kopie aan.

Afschrift aan belanghebbenden

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Plaatsing op internet

De stukken die met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,
namens de minister van Financiën

mr. O.F.V. de Bruijne
De plv. directeur Bestuurlijke en Juridische Zaken

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.
Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit aan u is verzonden een bezwaarschrift indienen.
Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag.
Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken

Artikel 10

Ons kenmerk
2018-0000041048

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

**Directie Bestuurlijke en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk
2018-0000041048

Documenten pre check Royal Haskoning DHV – Maputo waste waterproject

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Email string algemeen 05.11.2015	Deels openbaar	10.2.e	ADSB	Royal Haskoning DHV
2.	Email string herverzekering 04.11.2015 – 10.11.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Royal Haskoning DHV
3.	Email string werkgroep water 24.11.2015 – 09.12.2015	Deels openbaar	10.2.e	Royal Haskoning DHV	ADSB
4.	Email string Maputo sanitation project 10.12.2015 – 16.12.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Royal Haskoning DHV
5.	Email string intern inz herverzekerings ovk ECIC 14.12.2015	Deels openbaar	10.2.e	ADSB	ADSB
6.	Email string premie indicatie 16.12-2015 - 17.12.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.1.d + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Royal Haskoning DHV

Documenten pre check Royal Haskoning DHV – Nakala drinkwaterproject

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
7.	Email string alg info nl bestanddeel 21.08.2015 – 24.08.2015	Deels openbaar	10.2.e + buiten reikwijdte verzoek	ADSB	Haskoning
8.	Email string premie + bijlagen 24.08.2015 – 25.08.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	ING
9.	Email string lokale kosten 17.08.2015 – 03.09.2015	Deels openbaar	10.2.e + buiten reikwijdte verzoek	ADSB	RVO/ Haskoning
10.	Email string lokale kosten 03.09.2015 – 07.09.2015	Deels openbaar	10.2.e	RVO	ADSB/Haskoning
11.	Email string agenda 08.09.2015	Deels openbaar	10.2.e + buiten reikwijdte verzoek	ING	ADSB/Haskoning/RVO
12.	Email string DRIVE/OESO 09.09.2015 – 18.09.2015	Deels openbaar	10.2.e + buiten reikwijdte verzoek	ADSB	Haskoning/ RVO/ ING
13.	Email string berekening lokale kosten	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e +	ADSB	ING/Haskoning

	16.09.2015 – 17.09.2015		10.2.g + Buiten reikwijdte verzoek		
14.	Email string fin MoF herverzekering 07.10.2015 – 08.10.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Haskoning
15.	Email string NL bestanddeel 08.10.2015	Deels openbaar	10.2.e +	ADSB	Haskoning
16.	Email string EKV voorwaarden 10.09-2015 – 03.11.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g + Buiten reikwijdte verzoek	ADSB	Haskoning
17.	Email string intro ADSB 04.11.2015 – 05.11.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Group Five/ Haskoning
18.	Email string project structuur looptijd lening 10.09.2015 – 15.12.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g + Buiten reikwijdte verzoek	ADSB	ING/ Haskoning
Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
19.	Email string + aannemer 18.01.2016 - 29.01.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Haskoning/ BUZA/ Bam/ RVO
20.	Email string looptijd lening 21.12.2015 – 22.12.2015	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g + 11.1	ADSB	RVO
21.	Email contact BZ 22.01.2015	Deels openbaar	10.2.e	Haskoning	ADSB
22.	Email string premie 03.02.2016 – 11.02.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.1.d + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Bam/ Haskoning
23.	Email string verdien capaciteit 16.02.2016 – 17.02.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	Haskoning	ADSB
24.	Memo ADSB 15 jr fin 02.03.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g + 11.1	ADSB	ADSB
25.	Email 15 jr RVO	Deels	10.1.c +	ADSB	RVO

	02.03.2016	openbaar	10.2.b + 10.2.e + 10.2.g		
26.	Email > 10 jr krediet 02.03.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	RVO
27.	Email string down payment DRIVE 03.03.2016 – 04.03.2016	Deels openbaar	10.2.e	ADSB	RVO/ ING/ Haskoning/ Bam
28.	Email string 12+6 optie 03.03.2016 – 04.03.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	RVO	ING/ ADSB/ Bam/ Haskoning
29.	Email string fipag 22.03.2016 – 29.03.2016	Deels openbaar	10.2.e	ADSB	RVO
30.	Email string status looptijd 09.03.2016 – 30.03.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Haskoning/ RVO/ BAM
31.	Memo ERD looptijd mozambique 06.04.2016	Deels openbaar	10.2.a 10.2.e	ADSB	ADSB
32.	Email donorhulp Mozambique opgeschort 21.04.2016	Deels openbaar	10.2.a + 10.2.e + 10.2.g + 11.1	Financiën	ADSB/ BZ
33.	Email string 21.04.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.a + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g	ADSB	Haskoning
34.	Email string 20.05.2016	Deels openbaar	10.1.c + 10.2.a + 10.2.b + 10.2.e + 10.2.g + 11.1	ADSB	RVO

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: donderdag 5 november 2015 10:40
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Export Credit Insurance

Beste 10.2.e [redacted]

Dank voor je reactie. Ik begrijp dat je hier niet een, twee drie een oplossing voor hebt.

Municipality of Maputo zal contract persoon zijn. Krediet risico is bij de centrale overheid – Mozambique - Ministry of Finance als sovereign lender.

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Sent: donderdag 5 november 2015 10:36
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Export Credit Insurance

Beste 10.2.e [redacted]

Ik zal er even over moeten nadenken of ik een oplossing kan. Ik zal het ook intern even bespreken met ons team die zich bezig houdt met internationale relaties. Misschien weten die nog een structuur dat dit euvel zal oplossen. Op dit moment zitten mijn collega's in het buitenland en kan het zo zijn dat ik volgende week pas antwoord heb.

Overigens waren wij in mijn beleving uitgegaan van een kredietrisico op de centrale overheid. De 'Municipality of Maputo' zien wij als lagere overheid en dat heeft een kleine kans van slagen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: donderdag 5 november 2015 08:31

To: 10.2.e [redacted]

Subject: FW: Export Credit Insurance

Beste 10.2.e [redacted]

Heb jij nog ideeën / opties om dit probleem op te lossen?

Elk idee is in dit stadium welkom

Met groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@groupfive.co.za]

Sent: woensdag 4 november 2015 13:06

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: Export Credit Insurance

Dear 10.2.e [redacted]

Many thanks for your email below.

In response to your query as to "which insurances apart from or as a part of the ECI will be needed for your work as a contractor in Mozambique" I can advise as follows:

1. Our risk appetite for the conclusion of a D&C contract directly with the Municipality of Maputo will require an acceptable form of payment guarantee from a financial institution that is approved by our risk committee.
2. The Export Credit Insurance Corporation of South Africa (ECICSA) that we discussed briefly in our conference call last Friday would typically provide insurance to funders providing finance for the project and thus would not provide insurance directly for our work.
3. As mentioned briefly in our discussion, I would anticipate that it would be difficult for ECICSA to provide insurance to any proposed lender as they require a minimum South African content on the project of 50% of the loan amount. In simplified form, South African content could be summarised as the value of goods manufactured and services performed in South Africa that are utilised on the project. Quite naturally with the nature of civil engineering contracts and the associated substantial use of locally available materials (aggregates, sand etc.) it is exceptionally difficult to achieve the required 50% South African content required.

I do have colleagues who specialise in procuring financial solutions for infrastructure projects who could provide better insight into possible solutions and I will brief them on this matter and request they contact you directly to discuss this in more detail.

Kind regards,

10.2.e

Group Five Civil Engineering (Pty) Ltd

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa

Email 10.2.e@groupfive.co.za

e

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e@rhdhv.com

Sent: 04 November 2015 11:22

To: 10.2.e

Cc: 10.2.e

Subject: Export Credit Insurance

10.2.e

I will speak this afternoon with Atradius DSB. They can assist in the discussions with ECIC, but they cannot take the initiative. An important aspect will be to hear from you which insurances apart from or as a part of the ECI will be needed for your work as a contractor in Mozambique. Please find attached an English version of the Netherlands Export Krediet Verzekering (EKV) which gives a proper review of what is offered to Netherlands exporters. Also attached the so-called Arrangement including the international agreements made among OECD countries related to export credit insurance.

Looking forward for your response

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

@rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: dinsdag 10 november 2015 18:14
To: 10.2.e
Subject: RE: Export Credit Insurance

Beste 10.2.
e

Ik heb nog even gekeken naar alternatieve opties. ATI (Afrikan Trade Insurance agency www.ati-aca.org) kan voor de bij haar aangesloten landen dekking bieden en dus een oplossing zijn. Mozambique is helaas niet bij ATI aangesloten, maar het is interessant voor toekomstige transacties op andere wel aangesloten landen.

Daarnaast is ICIEC <http://www.iciec.com> een verzekeraar voor voornamelijk Arabische landen, waarmee wij vaker hebben samengewerkt. Zij kunnen eventueel parallelle dekking bieden of eventueel fronten. Ik weet nu niet of ICIEC zich heeft gecommitteerd aan de maximaal mee te financieren lokale kosten van de OECD.

Als je het interessant vindt zal ik dit navragen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rhdhv.com]
Sent: dinsdag 10 november 2015 13:15
To: 10.2.e
Subject: RE: Export Credit Insurance

10.2.e

Dank.

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Sent: dinsdag 10 november 2015 11:30
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Export Credit Insurance

Beste 10.2.e [redacted]

Met de volgende landen hebben wij raamovereenkomsten gesloten voor herverzekering:

UKEF - VK

Euler hermes – Duitsland

ONDD – Belgie

EKF – Denemarken

SACE – Italie

SEC – Slovenie

CESCE – Spanje

ODL – Luxemburg

EKN – Zweden

OeKB – Oostenrijk

ECICS – Singapore

EGAP – Tsjechië

ERG – Zwitserland

KUKE – Polen

MEHIB – Hongarije

ITRIC – Israël

NEXI – Japan

FINNVERA – Finland

Coface – Frankrijk

EDC – Canada

US Exim - VS

Indien er een aanbieding gedaan wordt met een aannemer uit een land dat niet voorkomt in bovenstaande lijst, kunnen we kijken of we tot een herverzekeringsovereenkomst kunnen komen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e@rhdhv.com]
Sent: maandag 9 november 2015 16:45
To: 10.2.e
Subject: FW: Export Credit Insurance

10.2.e

Is er een lijst met landen waarvoor jullie een ECI kunnen herverzekeren. Je sprak laatst over vooral Europese landen en Amerika?

Met groet

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: donderdag 5 november 2015 15:53
To: 10.2.e@atradius.com
Subject: FW: Export Credit Insurance

10.2.e

For your information

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@groupfive.co.za]
Sent: donderdag 5 november 2015 14:25
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: Export Credit Insurance

Afternoon All

10.2.e

When dealing with ECA's your best bet is to approach the lenders. There are two experts (that I know) in this field who can assist :

- 10.2.e [redacted] at Nedbank
- [redacted] at Barclays

Interestingly 10.2.e [redacted] was explaining to us on Monday that some ECA's do not require a certain percentage of product / service to be exported from their country e.g. Italian cover. They have do however have other criteria.

10.2.e/10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Financing a municipal project could also be a challenge, but I have no clue about the Project.

I am happy to meet and discuss. This could help structure the deal before approaching the lenders.

DBSA should in fact support municipal projects without any cover.

Alternatively if you want to contact 10.2.e directly, I would have no objection using my name as an introduction.

Regards

10.2.e

Group Five Africa Development

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa

Email 10.2.e @groupfive.co.za

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e

Sent: 05 November 2015 11:38 AM

To: 10.2.e

Cc:

Subject: RE: Export Credit Insurance

Dear 10.2.e

I am still awaiting feedback from my colleagues.

As suggested in my email below however, ECI cover is not something we would require as the contractor but would be a requirement of the lenders. Have you identified lenders that have an appetite for funding the local municipality?

The colleagues that I have referred this matter to specialise in putting finances together for various forms of contracts throughout Africa and will hopefully be able to provide feedback on whether they believe this to be bankable and if so propose possible solutions.

Kind regards,

10.2.e

Group Five Civil Engineering (Pty) Ltd

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa

Email 10.2.e@groupfive.co.za

e

41 1973 - 2015
general and structural engineering

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e@rhdhv.com]

Sent: 05 November 2015 09:24

To: 10.2.e

Cc:

Subject: RE: Export Credit Insurance

10.2.e

Have you been able to speak with other colleagues operating in the export financing arena.

The criterion used by the Netherlands ECA Atradius DSB, for assessing local content / international content is related to the registration of the company, and the invoicing currency, which is less stringent than the conditions which you specify. Perhaps worthwhile to re-check.

Do you have access to other ECA companies offering ECI facilities for Mozambique and if so, what are their requirements?

Regards

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: woensdag 9 december 2015 8:29

To: 10.2.e [redacted]

Subject: RE: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e [redacted]

Compliments for arranging the meeting with ECIC.

Please find attached the brochure of the relevant Atradius DSB export credit insurance offered to Dutch exporters. This could be relevant for the discussions with ECIC. Perhaps you should forward the info to 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

I took some time but we will soon have a meeting with ECIC-SA. Please find relevant communications between our office and partner Group Five.

Is there somebody within Atradius DSB who has worked in the past with ECIC?

Would you or one of your colleagues be available to discuss with ECIC on making the necessary arrangements for a combined ECI to a South African / Netherlands partnership?

Regards

With kind regards,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

@rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: woensdag 9 december 2015 6:24
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Water Working Group discussions

Good day 10.2.e

Can we arrange for a meeting on Thursday afternoon, 15:00 – 16:00 or at an alternative time that suits?

Kind Regards

10.2.e

From: 10.2.e @edc.co.za]
Sent: 08 December 2015 04:54 PM
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e

We are available to meet either Thursday or Friday this week, or any day next week

With kind regards,

10.2.e

Block C7 & C8 Eco Origins Office Park, 349 Witch Hazel Avenue,

Highveld Ext 79, Centurion, 0157, South Africa.

10.2.e

10.2.e | 10.2.e@ecic.co.za | Web: www.ecic.co.za

YOUR EXPORT RISK PARTNER

BE ASSURED IN UNCHARTERED TERRITORIES

WE PROVIDE POLITICAL AND COMMERCIAL RISK INSURANCE SO
FOR CROSS BORDER TRANSACTIONS

From: 10.2.e

Sent: 08 December 2015 03:56 PM

To: 10.2.e

Cc:

Subject: RE: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e

Thanks for making contact.

I'm forwarding your e-mail to the head of our underwriting unit, Ms Kimmy Moodley to advise on the matter.

Kind Regards

10.2.e

Export Credit Insurance Corporation of South Africa SOC Ltd
Block C7 & C8, Eco-Origins Office Park, 349 Witch-Hazel Road,
Highveld Ext 7, Centurion, 0157, South Africa

10.2.e

E-mail: 10.2.e@ecic.co.za | Web: www.ecic.co.za

From: 10.2.e@groupfive.co.za
Sent: Tuesday, December 8, 2015 3:52 PM
To: 10.2.e
Subject: FW: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e

Hope that you are well. We are currently looking at a funded (Grant and debt) water project in Mozambique with Royal Haskoning DHV. Would you or one of your colleagues be available to meet

with 10.2.e from RHDHV (Copied in above) in the next few days to understand what the ECIC requirements and nuances would be.

Looking forward to further discussions.

Kind Regards

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa

Email 10.2.e@groupfive.co.za

41 1973 - 2015
growing at a steady pace

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e@rhdhv.com]

Sent: 08 December 2015 02:38 PM

To: 10.2.e

Subject: RE: Water Working Group discussions

Good day 10.2.e

Following our earlier discussions, we urgently require some clarity from the ECIC regarding the export credit insurance and what would be their requirements for the project inline with the structure we envisage: DRIVE and South African bank co-funding for a consortium of South African, Dutch and Mozambican companies for the Maputo Sanitation Project. Could you kindly assist with setting-up a first meeting with your contacts at ECIC you referred to in order for us to get a clear answer on whether the proposed project set-up is possible, following on which if there is a positive outcome of that discussion, we could engage with ECIC and Atradius once 10.2.e are available in South Africa.

Kind Regards

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@groupfive.co.za]
Sent: 02 December 2015 11:42 AM
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e [redacted]

I have invited 10.2.e [redacted] to the meeting as well.

Kind Regards

10.2.e [redacted]

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa
Email 10.2.e [redacted]@groupfive.co.za

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: 02 December 2015 11:13 AM
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Water Working Group discussions

Good day 10.2.e [redacted]

Given that we have a meeting at your offices today at 16:00, is it possible to schedule sometime during that meeting to talk to 10.2.e regarding the DRIVE Project for Mozambique?

Kind Regards

10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@groupfive.co.za]
Sent: 24 November 2015 12:33 PM
To: 10.2.e
Subject: Water Working Group discussions

Dear 10.2.e

Attached please find the minutes for the water working group discussions. Please distribute as you see fit.

Kind Regards

10.2.e

Address: 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa
Email: 10.2.e [mailto:10.2.e@groupfive.co.za]

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: woensdag 16 december 2015 9:53

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: Re: Maputo Water Sanitation Project

Thank you for confirming. The meeting is therefore confirmed for Friday at the ECIC offices at 10:00.

Kind Regards

10.2.e [redacted]

On 15 Dec 2015, at 5:25 PM, 10.2.e [redacted]@ecic.co.za> wrote:

Hi 10.2.e [redacted]

10.00 to 11.00am on Friday would be fine with us.

With kind regards,

<image002.jpg> 10.2.e [redacted]

Export Credit Insurance Corporation of South Africa SOC Ltd

Block C7 & C8 Eco Origins Office Park, 349 Witch Hazel Avenue,

Highveld Ext 79, Centurion, 0157, South Africa.

10.2.e [redacted]

E-mail: 10.2.e [redacted]@ecic.co.za| Web: www.ecic.co.za

<image003.jpg>

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: 15 December 2015 05:23 PM

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

Good day,

Thank you 10.2.e We will complete and send to you by Thursday morning. 10.2.e has been held back in Mozambique and can only fly in on Thursday late afternoon due to unforeseen circumstances. Is there any chance to move our meeting to Friday morning, (09:00 – 10:00 or 10:00 – 11:00)? If all are not available, we proceed with the meeting on Thursday as scheduled.

Kind Regards

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@ecic.co.za]

Sent: 15 December 2015 03:49 PM

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

Good day,

Please complete the attached premium indicative form and return.

The pricing team will do the premium calculations.

Regards

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: Tuesday, December 15, 2015 2:51 PM

To: 10.2.e

Cc: [redacted]

Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

Good day 10.2.e

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Are you able to provide some clarity on the ECIC premium for an export credit insurance for a project to be executed in Mozambique, guaranteed 100% by the Dutch Government and backed by the Ministry of Finance of Mozambique for a loan period of [redacted] construction + [redacted] to a total of [redacted]. Also, we are trying to what the SA - Export Credit Insurance sealing for Mozambique is and whether there is still substantial room to secure credit insurance. This is inline with the DRIVE co-funded project which I explained to you in which 45% is a grant from the Dutch government and 55% will potentially be provided from a South African Bank.

It would help to get some clarity ahead of our meeting on Thursday in order to have a more comprehensive and fruitful discussion.

Kind Regards

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@ecic.co.za]

Sent: 14 December 2015 10:10 AM

To: 10.2.e

Cc: [redacted]

Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

Good Morning,

14:00 – 15:00 will be fine with us.

Regards

10.2.e

From: 10.2.e @rhdhv.com]

Sent: Sunday, December 13, 2015 4:34 PM

To: 10.2.e

Cc:

Subject: Re: Maputo Water Sanitation Project

Good day 10.2.e

Could we kindly schedule the meeting from 14:00 onwards on Thursday?

Kind Regards

10.2.e

On 12 Dec 2015, at 11:15 AM, 10.2.e @rhdhv.com> wrote:

10.2.e

I have to be in the morning in the RHDHV for the video connection presentation on DRIVE (11.30-13.00 SA time). Preference is therefore to meet at ECIC in the afternoon from 15.00 – 16.00, which could perhaps also enable participation of 10.2.e of Atradius DSB.

Regards

10.2.e

From: 10.2.e

Sent: vrijdag 11 december 2015 9:51

To: 10.2.e

Cc:

Subject: FW: Maputo Water Sanitation Project

Good day 10.2.e

Thank you for your time yesterday and also for shedding some light on the conditions for export credit insurance provided. If I noted correctly, the following applies:

- The Export Credit Insurance Corporation of South Africa can provide an export credit guarantee for up to 85%/90% of the funds being provided by a South African financial entity;
- A minimum of 50% of the insured amount (85%/90% of the SA loan amount) must be for SA content (products and services)
- A minimum of 20% of the insured amount (85%/90% of the SA loan amount) must be for African content (products and services)

The attached document you provided gives more detail as to what constitutes SA and African content.

We would like to request a follow-up discussion for this coming Thursday the 17th of December 2015 between yourselves, Atradius DSB (Dutch Export Credit Insurer) and our consortium (Group Five, Royal HaskoningDHV and WEC Projects) to unpack a bit further the structure of this project and the credit insurance structuring.

Kindly confirm your availability for one of the following time slots for a meeting on Thursday the 17th at your offices:

- 10:00 – 11:00
- 14:00 – 15:00
- 15:00 – 16:00

Kind Regards

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@ecic.co.za]
Sent: 10 December 2015 05:00 PM
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Maputo Water Sanitation Project

Dear 10.2.e [redacted]

As per our earlier telecom, please find attached the definition of the SA Content.

We look forward to hearing from you regarding the meeting between ourselves and the working team group on the project.

Please confirm the time for the Thursday 17 December 2015 meeting.

Kind Regards

<image004.jpg>

10.2.e

Export Credit Insurance Corporation of South Africa SOC Ltd

Block C7 & C8 Eco Origins Office Park, 349 Witch Hazel Avenue

Highveld Ext 79, Centurion, South Africa

10.2.e

E-mail: 10.2.e @ecic.co.za | Web: www.ecic.co.za

<image005.jpg>

From: 10.2.e
Sent: maandag 14 december 2015 13:59
To: 10.2.e
Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

10.2.e

Dank voor je feedback!

Ik wilde idd even met je bespreken wat de meest gebruikelijke manier van samenwerken is – je aandachtspunten hieronder geven al wat richting.

Ik ben morgen vrij, maar de call is donderdag, dus misschien schiet ik je woensdag/donderdag nog even aan.

Succes daar in 't Haagsche

Grt 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: maandag 14 december 2015 11:07
To: 10.2.e
Subject: RE: Maputo Water Sanitation Project

Hi 10.2.e

Helaas niet eerder te maken gehad met ECIC. Ik begrijp uit jouw email dat ADSB en ECIC los van elkaar gaan verzekeren. Wordt er dan een intercreditor gesloten ivm de vraag hoe omgegaan wordt met uitwinningsscenario's? Hoe worden de zekerheden gevestigd, ieder voor zich of gemeenschappelijk? Triggert een claim bij de één een automatische claim bij de ander (dus soort van x-default)? Opteamen ivm evt waivers? Wellicht wil je afspraken maken over delen van debiteur informatie of info over het land? Interessant om te weten welke premie ECIC gaat hanteren, kan ik mooi meenemen voor benchmark discussie die nu speelt.

Ik zit nu bij MinFin. Mocht je nog verder willen overleggen: morgen ben ik op kantoor. En vandaag natuurlijk bereikbaar per mail.

10.2.
e

Sent with Good (www.good.com)

From: 10.2.e
Sent: 14 December 2015 08:56:59
To: 10.2.e
Subject: FW: Maputo Water Sanitation Project

Ha 10.2.e

Donderdag heb ik een call met ECIC (ECA Zuid-Afrika) om te kijken of wij parallel een transactie van Royal Haskoning DHV met de Zuid-Afrikaanse aannemer Group Five kunnen dekken (uitvoeringsduur + kredietrisico).

Ken jij van ECIC toevallig 10.2.e ?

Mbt ECIC weet ik alleen dat er geen herverzekeringsovereenkomst mogelijk is ivm hun statuten. Zijn er nog andere aspecten, waar jij weet van hebt, waarmee ik rekening mee moet houden?

Groet 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: donderdag 17 december 2015 16:23
To: 10.2.e
Subject: indicatieve premies inz Mozambique obv 3 jaar uitvoering + 10 jaar nafinanciering.

Beste 10.2.
e

Mbt de Maputo transactie geeft ik je alvast de indicatieve premies voor het fabricatie- en kredietrisico op de centrale overheid (garantie/ leningnemer MoF).

Het gedekt percentage is $10.1.c + 10.2.b + 10.2.g$

De premie voor het fabricatierisico ($10.1.c + 10.2.b + 10.2.g$)
ineens vooraf te betalen.

De premie voor het kredietrisico ($10.1.c + 10.2.b + 10.2.g$)
inclusief de premie uhv deze financieringspolis, ineens vooraf te betalen bij het in werking treden van de exportovereenkomst.

NB om tot een absolute premie te komen kan het contractbedrag/ de lening verminderd worden met het DRIVE gedeelte.

Succes morgen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: woensdag 16 december 2015 10:49
To: 10.2.e
Subject: RE: Call donderdag

Beste 10.2.e

De limieten van ons mbt Nederlands bestanddeel en maximaal mee te financieren lokale kosten is volgens mij duidelijk.

Als het een co productie wordt zullen we de dekkingsvoorwaarden en ook de risicosturing (gezamenlijk optrekken bij schade en incasso, etc) met ECIC afstemmen.

Ik denk dan dat ik de call oversla.

Vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: 16 December 2015 10:36:45
To: 10.2.e
Subject: RE: Call donderdag

10.2.e

De vergadering van donderdagmiddag gaat niet door en is verschoven naar vrijdagochtend. Als je vrijdagochtend tijd hebt dan zou dat mooi zijn. Als dat niet kan, dan kan de vergadering ook zonder jouw directe inbreng plaatsvinden. We moeten dan simpelweg een vergadering tussen ECIC SA en Atradius DSB later inplannen, waar ik aan zal deelnemen.

Ik heb aan ECIC SA en via Group Five aan Barclays SA gevraagd wat de kosten van een ECIC SA export krediet verzekering zou kosten en wat de financieringskosten van Barclays zouden zijn. Daarbij er even gemakshalve van uitgaande dat de export contract value dus danig is dat ECIC SA een 85 % dekking van de lening kan geven!

Het resultaat van deze exercitie kan zijn:

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

In dat laatste geval is het van belang om na te gaan of ECIC SA kan "fronten" voor Atradius DSB.
Daarvoor zou het goed zijn als je aan het overleg op vrijdagochtend kan deelnemen.

Maar "First Things First" , als je vrijdagochtend niet kan dan levert dat geen directe problemen op.

10.1.d

Met vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@atradius.com]
Sent: woensdag 16 december 2015 10:15
To: 10.2.e
Subject: Call donderdag

Beste 10.2.e

Staat de call (gepland donderdag middag) los van de meeting die je hebt met ECIC (vrijdag ochtend)?
Of is het de bedoeling dat de call ook op vrijdag plaatsvindt?

10.1.d + 10.2.e

Ik hoor graag.

Vriendelijke groet,
10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: maandag 24 augustus 2015 10:00
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Urgent - FW: DRIVE co-financiering in Mozambique en 10.2.e [redacted] Atradius eisen mbt export krediet verzekering **buiten verzoek**

Dear 10.2.e [redacted]

I refer to the brief conversation which I had with 10.2.e [redacted] about 1 hour ago, in which I tried to fix an appointment for further discussions with Atradius on using Atradius ECA for DRIVE co-funding in Mozambique.

My colleague 10.2.e [redacted] will not unfortunately not be available at 11.00 (GMT+1.00). Preference would therefore be 10.00 (GMT+1.00). If that is not possible I will discuss the issues in his absence and brief him and 10.2.e [redacted] on the results of the discussions

Based on discussion which we had with ING in the Netherlands and the ING Representative office in Hanoi, we have the following questions that could be used as a guidance for our discussions:

1 Let us assume that ING will supply the remaining additional finance (a loan) for the implementation of a Royal HaskoningDHV+ partners Design Build & Finance water supply or sewerage project in either Mozambique or b.v. [redacted]. Such a project will definitely include an export component (design services – equipment etc) from the Netherlands but also a local (project management – construction etc) component.

Q1 Does the ECA cover the whole package of additional finance – 100 % of the loan supplied by ING?

Q2 Are there specific requirements related to the export component?

Q3 Are there specific requirements related to the contract with the local client?

Remark! The Staatscourant is not very clear on this aspect, where it says "DRIVE can stand surety for up to 80 % of the financing amount which a financier provides! **Does that related to the ECA or the need for co-funding by the Client?**

2 Q4 Is an ECA supplied by Atradius for DRIVE co-funding only open for Netherlands Exporters and Netherlands Financiers?

3 ECA premium. I understood from the ING Lol that the ECA premium for Mozambique for a proposed project would be 22.05 %. I expected a lower figure of 12 -13 %! **Q5 Does the level of ECA depend on the size of the project / type of lender? What would be the ECA for a water supply project in 10.2.e [redacted] buiten verzoek**

4 Guarantees. **buiten verzoek**

b.v.

Q6 Can you supply an ECA for a loan of ING to a local water supply company?

Q7 Do you need guarantees for such a loan? If so what kind of guarantees do you need?

5 Local water supply companies are in the process of privatisation. Private capital and involvement in public water supply is ongoing.

Q8 Reflecting on Q6, does that influence the willingness / guarantees required for supplying an ECA?

Looking forward to discuss these questions with you.

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

From: **10.2.e**

Sent: zondag 23 augustus 2015 14:37

To: **10.2.e** @atradius.com'

Subject: RE: DRIVE co-financiering in Mozambique en **b.v.** - Atradius eisen mbt export krediet verzekering

Geachte **10.2.e**

Ik heb uw telefoontje ontvangen. Mijn excuses voor de verkeerde aanspreektitel. Het verzoek van

10.2.e was niet geheel eenduidig

Ik ga graag in op uw uitnodiging voor een telefonisch overleg en als u dat uitkomt zou ik dat graag morgen maandag 24-08-2015 doen.

buiten verzoek en kan u morgen vanaf 15.00 uur
(10.00 uur Nederlands tijd) bellen.

Graag hoor ik of dat uitkomt

Met vriendelijke groet

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e

Sent: vrijdag 21 augustus 2015 12:54

To: 10.2.e @atradius.com'

Cc: 10.2.e @rvo.nl)

Subject: DRIVE co-financiering in MOZambique en Atradius eisen mbt export krediet verzekering

buiten
verzoek

Geachte 10.2.e

Ik begrijp dat u de accountmanager voor Royal HaskoningDHV (RHDHV) bij Atradius bent. Namens RHDHV ben ik verantwoordelijk voor de identificatie van geschikte water technologie projecten in Mozambique. In dat kader hebben wij 2 potentiële projecten in Mozambique met RVO besproken, waarvoor ik aanvullende vragen heb gesteld die betrekking hebben op de co-financiering middels a lening van een Nederlandse bank, waarvoor wij denken aan ING. ING zou in principe bereid zijn om met Atradius export krediet garantie van de Nederlandse overheid via Atradius een lening aan het Ministerie van Financiën van Mozambique te verschaffen voor de bouw van riolering – afvalwaterzuivering en drainage voorzieningen. Uit het overleg met RVO en ING is naar voren gekomen, dat hier mogelijk een aantal beperkingen aan verbonden zijn. Graag zou ik hieronder deze beperkingen nog een keer met u doornemen

buiten verzoek

Waar voor

Mozambique een DRIVE grant van 45-50 % beschikbaar is, buiten verzoek

Waar in Mozambique het Ministerie van Financiën, de ING lening zou aflossen, b.v.

buiten verzoek

Ik heb de navolgende vragen en u zou mij zeer verplichten als ik daar een antwoord op zou kunnen krijgen:

1 Naar ik begrijp kan Atradius een financieringsverzekering voor ING afgeven). Is dit een verzekering voor het volledige bedrag dat ING verschaft of is dat 80 % van dat bedrag ? (ik maak dat op uit de tekst die aangegeven wordt in de Staatscourant waarin DRIVE beschreven wordt).

2 Naar ik begrijp zou slechts een dekking gegeven worden voor projecten waar een NL component van tenminste 20% aan verbonden is. Klopt dit en wat wordt verstaan onder NL component?

buiten verzoek

3 Wat zijn de kosten voor een verzekering van een lening aan . Naar ik begrijp geldt voor Mozambique een percentage van 12-13 %

4 Kan Atradius ook een dekking geven voor een lening aan een lokaal publiek waterleidingbedrijf of een private investeerder die het waterleidingbedrijf overneemt.

Ik zie uw antwoorden, met grote belangstelling tegemoet

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: dinsdag 25 augustus 2015 9:45
To: 10.2.e@ingbank.com
Cc:
Subject: RE: RHDHV - Mozambique

Beste 10.2.e

Wij volgen de structuur. Indien Drive niet tijdig wil uitkeren is de bank (verzekerde) wel gehouden om de premie te voldoen. Wat de structuur betreft ligt het meest voor de hand om de premie niet mee te verzekeren.

Overigens zou deze premie alleen gelden voor het risico op MoF Mozambique. Over het gedeelte dat uit Drive wordt voldaan, wordt premie betaald op risico Drive (NL overheid) of geen premie betaald. Wij zijn hierover nog afspraken aan het maken.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e@ingbank.com]
Sent: maandag 24 augustus 2015 13:57
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RHDHV - Mozambique

Beste 10.2.e

Wij zijn in gesprek met RHDHV over een potentieel DRIVE project (Infulene) in Mozambique. Leningnemer wordt MoF Mozambique. Nu heb ik op de website een eerste calculatie gemaakt van de financieringspremie. 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g kwam ik

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Echter heb ik hier de premie meeverzekerd. Gezien de opzet waarbij de financieringspremie uit DRIVE betaald zou kunnen worden, kan ik mij voorstellen dat meeverzekeren van de premie niet van toepassing zou zijn. $10.1.c + 10.2.b + 10.2.g$ Graag hoor ik van je wat de juiste benadering is. Bijgaand beide berekeningen.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Help

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Help

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

From: 10.2.e
Sent: donderdag 3 september 2015 13:01
To: 10.2.e
Subject: Fw: afstemming reactie naar RHDHV

Ik heb 10.2.e gebeld, mail gaat niet de deur uit.
10.2.e is v.a. volgende week op vakantie 10.2.e gaat afspraak inplannen en zal ons daarbij betrekken.

Vraag van RHDHV is met name of men van lokale dochters kan werken, met lokale aannemers en in hoeverre dan voldaan moet worden aan onze NL content regels en lokale content regels. Overigens geeft RHDHV zelf aan een deel van het project met meer NL content te kunnen afschermen voor ECA dekking in combinatie met Drive schenking.

Groet, 10.2.e

10.2.e

Atradius Dutch State Business N.V.
David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands
Phone: 10.2.e
E-mail: 10.2.e@atriadius.com | Website: www.atriadiusdutchstatebusiness.nl

Atradius Dutch State Business N.V. is de uitvoerder van de faciliteiten voor exportkredietverzekering en investeringsgaranties voor rekening en op naam van de Staat der Nederlanden.

Atradius Dutch State Business N.V. is the Export Credit Agency of the Netherlands.

From: 10.2.e@rvo.nl
Sent: woensdag 2 september 2015 12:12
To: 10.2.e
Subject: afstemming reactie naar RHDHV

Beste 10.2.e

Naar aanleiding van vragen van RHDHV die op het snijvlak liggen van DRIVE en Atradius wil ik graag de reactie die ik heb opgesteld op basis van input van 10.2.e en het telefoongesprek met 10.2.e afstemmen. Onder de concept e-mail tref je de vragen 10.2.e RHDHV.

RHDHV kijkt of ze in consortium met lokale contractors in Mozambique en b.v. op grote projecten met DRIVE kunnen meedingen. In deze contracten zal er een groot aandeel lokale content zijn daar het works contracten betreft. Vraag is ook als een Mozambikaanse sub-contractor voor een Nederlandse aannemer werkt, waarbij de Nederlandse aannemer verantwoordelijk is, is dat dan Dutch content of Mozambique content.

Laat me weten of onderstaande mail geen onjuistheden bevat. Wijzigingen zijn welkom.

Hartelijke groet,

10.2.e

Beste 10.2.e

Bijgaand een met Atradius afgestemde reactie op je eerdere vragen omtrent dekking en local content.

1. Dekking Atradius

- a. Er zijn twee polissen: 1. Financieringspolis en 2 Dekking tegen fabricage risico (wellicht bij werken en diensten wat minder van toepassing).
  1. Financieringspolis kan worden gedekt tot 98% (deze is voor de bank)
  2. Atradius vereist een 15% aanbetaling op het contract. Deze aanbetaling kan worden meegefinancierd in de lening.
- b. De 80% is alleen relevant voor garanties afgegeven door RVO (niet atradius) voor transacties op debiteuren waar Atradius geen dekking op kan geven. Als Atradius dekking kan verlenen dan geldt het Atradiuspercentage.
- c. DRIVE kent twee hoofdvarianten
  - i. De subsidie wordt aangewend voor de financieringskosten (EKV-premie, rentesuppletie, aflossing) en vloeit (via subsidiebeschikking aanvrager) naar de bank / atradius
  - ii. De subsidie wordt aangewend voor de kosten tijdens de constructiefase en de subsidie vloeit (via subsidiebeschikking aanvrager) naar bedrijf / bank / atradius
    - Alleen in variant twee is het mogelijk dat de aanbetaling van in principe 15% net als bij ORIO pro rata uit subsidie / lening komt. Het subsidiepercentage zal afhangen van de concessionaliteitsberekening (voor LDCs is het schenkingsselement 45%). Uitgangspunt is dat DRIVE in ieder geval nooit 'voorfinanciert'.

2. Local content

- Voor de reguliere EKA is Atradius gebonden aan de afspraken in OESO verband, waarbij een maximale local content van toepassing is. Als er geen reguliere dekking mogelijk is onder de EKA, omdat het plafond vol is of de reguliere EKA niet open is, dan kan er worden gekeken naar ondersteuning op basis van de BZ middelen. Dan is Atradius ook niet meer gebonden aan de afspraken in OESO verband. Advies is om bij Atradius te verzoeken wat hun beleid zal zijn bij dergelijke DRIVE aanvragen met hogere local content.

- **Projectdefinitie:** het is mogelijk dat de DRIVE aanvraag onderdeel is van een groter geheel (net als dat bij ORIO ook mogelijk was). Het project kan bijvoorbeeld gedefinieerd zijn als Water Treatment Plant en distributienetwerk. De subsidieaanvraag kan dan ingediend worden voor alleen de WTP, waarbij voldoende aannemelijk gemaakt moet kunnen worden in de intake dat de financiering van van het distributienetwerk gegarandeerd is. Nb. De subsidie wordt alleen berekend over de subsidiabele kosten voor de WTP transactie en niet over het distributienetwerk. De DRIVE financiering kan dan ook alleen worden gebruikt voor het distributienetwerk.
- **Constructie van de samenwerking:** Als een bijv. een Mozambikaanse sub-contractor voor een Nederlandse aannemer werkt, waarbij de Nederlandse aannemer verantwoordelijk is, is dan is dat Dutch content

Graag zou ik willen voorstellen om een afspraak met je te plannen met Atradius expert RHDHV (naast jou) en DRIVE om de RHDHV casus voor Mozambique en **b.v.** door te lopen.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: **10.2.e** <r@rhdhv.com>

Verzonden: dinsdag 1 september 2015 9:45

Aan: **10.2.e**

CC:

Onderwerp: RE: Atradius en ESIA

Beste **10.2.e**

Vroeg mij af of jullie al een antwoord hebben kunnen formuleren mbt de vragen die ik vorige week vanuit Vietnam heb gesteld.

Met betrekking tot de tweede vraag over de aard van het project en de criteria van een minimaal vereist percentage "Dutch content" en een maximaal percentage local content heb ik een gerelateerde vraag en deze heeft te maken met de definitie van een project / DRIVE project.

Als ik de tekst van het intake formulier lees kom ik tot de conclusie dat een DRIVE project zich zou kunnen beperken tot een deel van een totaal infrastructuur project. Indachtig de criteria mbt een minimum "Dutch Content" en een maximum "Local content" zou dit deel van het totale infrastructuur project met name gericht kunnen zijn op het Nederlandse export gedeelte in een project. Dus bijv. de bouw van rioolgemaal die een specifieke Nederlands inbreng vereisen bij ontwerp en bouw als ook de import van geschikte rioolpompen. De aanleg van de rest van het rioleringsysteem, het geen voornamelijk via lokale aannemers en met lokale materialen plaatsvindt zou dan buiten het DRIVE project gehouden kunnen worden.

A distinction is being made between the **total infrastructure project and the DRIVE project**. The definition of Infrastructure project is based on the OECD definition the smallest productive entity : "the smallest complete productive entity, physically and technically integrated, that fully utilizes the proposed investment and captures all financial benefits that can be attributed to the investment." For example: "the project is defined as the development, construction, equipping and subsequent use and maintenance of a regional hospital in city X, country Y".

- The (total) infrastructure project may have a broader scope than the DRIVE project.
- The **DRIVE project** consists of the contract for works or goods, and if applicable supervision, and the related financing costs. The DRIVE project may be part of the (total) infrastructure project.

Misschien dat ik je vanmiddag nog even kan bellen.

Met vriendelijke groet

10.2.e

Van: 10.2.e @rhdhv.com]

Verzonden: donderdag 27 augustus 2015 17:57

Aan: 10.2.e

CC:

Onderwerp: RE: Atradius en ESIA

Beste 10.2.e

Ik ben in uitgebreid overleg met Atradius over EKV 10.2.e De meeste vragen zijn of kunnen in dit overleg wel opgelost worden. Uit het overleg zijn twee zaken naar voren gekomen die ik met je wil afstemmen:

A Dekking. Vlg. Atradius kan 85 % van een lening worden afgedekt; de resterende 15 % van de lening moet de lening nemer zelf (als een aanbetaling – teken van commitment) betalen. Naar ik begrijp zou daarvan 50 % (7.5 %) uit de DRIVE grant betaald kunnen worden en zou de resterende 50 % (7.5 % van de lening) uit een commerciële lening betaald kunnen worden. Twee vragen daarover:

1. De staatscourant spreekt onder 3.3 garanties over maximaal 80 %. Dat zou daarmee minder zijn dan de reguliere Atradius dekking? Welke getal is juist.
2. Klopt het dat van de resterende 15 of 20 % de helft onder DRIVE grant meegenomen zou kunnen worden

B Aard van het project. De uitvoering van de aanvullende EKV mogelijkheden voor DRIVE wordt ingepast binnen de samenwerkingsovereenkomst tussen Atradius DSB en het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het DGGF. Naar ik begrijp is er onder DGGF – spoor 3 ruimte gemaakt voor de EKV financiering voor DRIVE. Ik kan de samenwerkingsovereenkomst tussen Atradius DSB en het Ministerie van Buitenlandse Zaken niet vinden. Het is mij dan ook niet duidelijk welke voorwaarden er precies gelden voor EKV financiering onder DGGF Spoor 3.

Atradius stelt een aantal voorwaarden met betrekking tot de aard van het project die ik niet goed kan rijmen met de eisen die onder DGGF Spoor 3 worden gesteld. Naar ik begrijp (zie link) moet het “product” minimaal 20 % van toegevoegde waarde uit Nederland hebben.

Spoor 3: Export financiering Nederlands MKB - Berenschot

Atradius geeft aan dat inderdaad 20 % van de toegevoegde waarde uit Nederland afkomstig zou moeten zijn, maar ook dat ten hoogste 30 % van de toegevoegde waarde uit het land zelf mag komen. Ik kan me dat bij de levering van een “product” van uit een export perspectief nog wel voorstellen. Vanuit een DRIVE perspectief kan ik me dat niet goed voorstellen.

1 Ik lees dit nergens in de DRIVE regeling

2 Uit de beantwoording van de vragen van de kamer, lees ik onder anderen af dat de risico's van een lening aan een publieke overheid lager worden ingeschat de risico's van een lening aan een private partij.

3 Veel bouwprojecten zullen een lokale component in zich hebben die meer dan 50 % van de toegevoegde waarde heeft. Dan kan ook niet anders als je concurrerend (DBF tender) wil aanbieden. Als een groot deel van deze kosten niet in aanmerking zouden komen voor EKV zou dit een zeer grote beperking betekenen.

Misschien dat ik eea niet goed begrepen hebben. Graag je reactie / toelichting

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

W www.royalhaskoningdhv.com

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

From: 10.2.e

Sent: vrijdag 21 augustus 2015 2:28

To: 10.2.e

Subject: RE: Atradius en ESIA

Beste 10.2.e

Hartelijke dank. **buiten verzoek**. Roept uiteraard weer meer vragen op, die ik zeker rechtstreeks kan en wil stellen.

Al vast mijn dank

Met groet

10.2.e

From: 10.2.e

@rvo.nl]

Sent: donderdag 20 augustus 2015 21:37

To: 10.2.e

Cc: 10.2.e
Subject: RE: Atradius en ESIA

Geachte 10.2.e

buiten verzoek

Ik heb nog even contact gehad met Atradius over de vragen in rood die u stelt. RHDHV is een accountklant bij Atradius met accountmanager 10.2.e
10.2.e Op verzoek van Atradius zou ik willen vragen om even direct contact met hem op te nemen. Dan kan zij de details toelichten.

Mochten er nog verdere vragen zijn, dan hoor ik het graag.

Hartelijke groet,

10.2.e

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2
2595 AL Den Haag
T 10.2.e
E @rvo.nl
W. www.rvo.nl/orlo

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@rhdhv.com]
Verzonden: dinsdag 18 augustus 2015 3:17
Aan: RVO Drive
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Atradius en ESIA

Geachte 10.2.e

Dank voor de email met daarin nadere toelichting op de co-financieringsdekking en de ESIA.

Ik had nog een paar detailvragen en heb deze in rood in het antwoord opgenomen.

Met vriendelijke groet uit Hanoi

10.2.e

From: RVO Drive [mailto:Drive@rvo.nl]
Sent: maandag 17 augustus 2015 9:19
To: 10.2.e
Cc:
Subject: Atradius en ESIA

Geachte 10.2.e

Naar aanleiding van ons gesprek vorige week over de quick scans in Mozambique heb ik contact gehad met Atradius **10.2.e**

Atradius gaf aan dat de portefeuille in Mozambique flink is gegroeid. Onder het plafond is op dit moment nog ruimte voor 100 miljoen euro. Mocht te zijner tijd er geen ruimte meer zijn onder het gewone plafond, dan gaf Atradius aan kan er worden naar de mogelijkheden die onder DRIVE zijn gecreëerd voor verzekering.

De verzekering van Atradius betreft een financieringsverzekering: het bedrijf (RHDHV) biedt de afnemer (Ministerie van Financiën) een lening, die door bank (ING) verzorgd wordt. De bank zal het geld aan het bedrijf uitbetalen. De afnemer zal dan aan de bank betalen gedurende de afgesproken terugbetalingsperiode. Voor dat laatste betalingsrisico wil ING een financieringsverzekering. De kosten voor deze verzekering zijn ongeveer 12 à 13 procent voor Mozambique (landenklasse 7, is de laagste dus duur). **Is dit een verzekering voor het volledige bedrag dat ING verschaft of is dat 80 % van dat bedrag (ik maak dat op uit de tekst die aangegeven wordt in de Staatscourant in sectie 3.3.**

Atradius geeft dekking af voor projecten waar een NL component van tenminste 20% aan verbonden **Dutch content?** is en er geldt ook een beperking op de omvang van het lokale contract. **Graag een nadere uitleg** In de intake kunnen de bank, Atradius en DRIVE om te tafel gaan om te kijken hoe het een en ander geconstrueerd zou kunnen worden.

Voor wat betreft de ESIA, er zal een specifieke ESIA moeten worden gedaan voor het project zelf, zeker als daar landonteigening gaat spelen. Wellicht is het goed om te kijken wat er al voorhanden is naar aanleiding van het masterplan en bijbehorende studies en dan bepalen wat er aanvullend moet worden uitgezocht op basis van de lokale wetgeving en IFC performance standards.

Tijdens het gesprek gaf je aan dat eerst zal worden gekeken of er een goede onderbouwing kan worden gemaakt voor de bijdrage van het project aan private sector ontwikkeling. Indien RHDHV daar verder over wil spreken of feedback op wil ontvangen, dan horen we het graag.

Hartelijke groet,

10.2.e

Netherlands Enterprise Agency
Prinses Beatrixlaan 2
2595 AL Den Haag
T **10.2.e**
E [@rvo.nl](mailto:10.2.e@rvo.nl)
W. www.rvo.nl/orio

From: 10.2.e [redacted]@rvo.nl]

Sent: maandag 7 september 2015 10:56

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: afspraak DRIVE/ RHDHV / Atradius

Beste 10.2.e [redacted]

He 10.2.e [redacted] gesproken en woensdag 10 uur bij Atradius is prima wat ons betreft. Kun jij een vergaderverzoek de deur uit doen, waarbij je 10.2.e [redacted] ook uitnodigt (10.2.e [redacted] zal hem even inlichten).

10.2.e [redacted] komt aan het eind van de dag nog met een agendaatje.

Bedankt voor het organiseren en zie je woensdag.

Groet, 10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Verzonden: maandag 7 september 2015 9:23

Aan: 10.2.e [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: RE: afspraak DRIVE/ RHDHV / Atradius

Beste 10.2.e [redacted]

Het lijkt mij goed om met zoveel mogelijk partijen aan tafel te zitten woensdag. Kan de ING Bank 10.2.e [redacted] hierbij aanwezig zijn?

Ik mis nog een tijdstip en locatie voor het gesprek woensdag.

Wat ons betreft kan de afspraak bij ons op kantoor plaatsvinden om 10:00, dan kunnen zowel ik als 10.2.e [redacted] aanwezig zijn.

Graag jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Atradius Dutch State Business N.V.

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands

Phone: 10.2.e

E-mail: 10.2.e@atradius.com | Website: www.atradiusdutchstatebusiness.nl

Atradius Dutch State Business N.V. is de uitvoerder van de faciliteiten voor exportkredietverzekering en investeringsgaranties voor rekening en op naam van de Staat der Nederlanden.

Atradius Dutch State Business N.V. is the Export Credit Agency of the Netherlands.

From: 10.2.e@rhdhv.com]

Sent: donderdag 3 september 2015 18:18

To: 10.2.e

Cc:

Subject: RE: afspraak DRIVE/ RHDHV / Atradius

Beste 10.2.e

Ja dat kan. Voorkeur is 's ochtends. Ik cc 10.2.e Ik heb eerder met hem en zijn collega 10.2.E gesproken, zodat hij op de hoogte is.

Ik zal checken of 10.2.e 10.2.e beschikbaar is, zodat alle spelers aan tafel zitten. Wij hebben eerder met e gesproken over financiering via ING Bank van het project in Maputo waarvoor wij een quick scan hebben ingediend die met 10.2.e is besproken.

Opm! Uit het overleg met **10.2.e** trek ik de voorlopige conclusie dat het type infrastructuur projecten waar wij tot nu toe naar hebben gekeken (projecten met een relatief hoge lokale kostencomponent) onder het Arrangement slechts ten dele (vaak niet meer dan 50 %) door een Export Krediet Verzekering afgedekt kunnen worden, waardoor een Totaal Project in twee componenten (1 DRIVE ge-cofinancierd en 2 Niet DRIVE gefinancierd) opgesplitst zou moeten worden waarbij een toegankelijke financiering van de tweede component lastig en duur zal zijn en de uitvoering van het project complex. Dit lijkt me een grote beperking van de DRIVE mogelijkheden.

Wij spreken in ieder geval op woensdag as verder

Met groet

10.2.e

From: **10.2.e** [@rvo.nl](mailto:10.2.e@rvo.nl)

Sent: donderdag 3 september 2015 17:36

To: **10.2.e**

Cc:

Subject: afspraak DRIVE/ RHDHV / Atradius

Beste **10.2.e**

Heb zojuist al even Atradius, **10.2.e** gesproken. Volgende week woensdagochtend 9 september zou ons goed uitkomen om je vragen te bespreken. Kun je ons laten weten of dit schikt?

Hartelijke groet, **10.2.e**

10.2.e

Netherlands Enterprise Agency

10.2.e

10.2.e [@rvo.nl](mailto:10.2.e@rvo.nl)

W. www.orio.nl

From: [10.2.e]@ingbank.com]
Sent: dinsdag 8 september 2015 13:16
To: [10.2.e]@rhdhv.com; [10.2.e]@rvo.nl
Cc: [10.2.e]@rvo.nl; [10.2.e]@rvo.nl; [10.2.e]@rhdhv.com
Subject: RE: draft agenda 09-09-2015 10.00 - 12.00 Atradius Amsterdam

Beste [10.2.e]

Dank voor je uiteenzetting en het gemeenschappelijk initiatief om samen te zitten voor nieuwe DRIVE projecten. Uiteraard is het DRIVE instrument nog nieuw en dienen we de rekbaarheid van wat er mogelijk is per casus te bespreken. Belangrijkste issue is naar mijn mening inderdaad om te kijken hoe we kunnen komen tot een volledige invulling van lening en grant komen voor het contractbedrag. Er zullen vast meer DRIVE projecten komen waarbij de local content aanzienlijk is en waarbij toepassing van de EKV regels voor ECV en 30% local content in veel gevallen zullen leiden tot een 'gat' tussen contractbedrag en de optelsom van lening en grant. Om deze projecten niet onnodig ingewikkeld te maken zou het goed zijn wanneer er onder DGGF een rationale gevonden kan worden om toch een content van tenminste 65% van het contractbedrag in verzekering te nemen. Voorzover ik kan zien heeft Mozambique overigens een concessionaliteitseis van 35%. Wanneer er een subsidie beschikbaar is uit DRIVE voor 50% van het contractbedrag zou er dus bijvoorbeeld nog enige ruimte kunnen zijn om bijvoorbeeld (een deel van de) financieringskosten mee te nemen onder DRIVE. Vanuit onze kant is er zeker ook de bereidheid om naar alternatieve oplossingen te kijken.

Met vriendelijke groet,

[10.2.e]

From: [10.2.e]@rhdhv.com]
Sent: 08 September 2015 09:54

[10.2.e]

Subject: draft agenda 09-09-2015 10.00 - 12.00 Atradius Amsterdam

Beste [10.2.e]

Allereerst onze dank voor het organiseren van dit overleg. In de afgelopen weken heb ik zowel aan RVO als ook aan Atradius and ING een aantal vragen gesteld die niet eenduidig zijn te beantwoorden. Ik hoop dat we met alle partijen aan tafel daar wel antwoorden op kunnen vinden.

De vragen hebben te maken met een centraal thema en dat is de vraag hoe kunnen we een 100 % financieringspakket formuleren voor een ontwikkelingsproject met DRIVE subsidie en private financiering. Daarbij ga ik uit van interessante project opportuniteiten in Mozambique en **buiten verzoek**

Ik zou de navolgende zaken ter tafel willen brengen. De specifieke vragen zijn in rood aangegeven

1 Hoe ziet de reguliere algemene Export Krediet Verzekering (EKV) van Atradius DSB er precies uit. Voor zover ik het begrijp wordt deze berekend op basis van de Export Contract Value (ECV) die vastgesteld wordt door de lokale kosten van de waarde van het D&B contract af te trekken. De EKV dekking zou vervolgens als volgt berekend worden: 85% van de ECV + lokale kosten met een maximum van 30% van de ECV + EKV premie + financieringskosten incl. rente kosten.

Welke voorwaarden gelden er mbt EKV. Naar ik begrijp moet de waarde van de Nederlandse component van het D&B contract ten minste 20 % zijn. Daarbij zou de inbreng van een internationale Nederlands dochter voor 5 % kunnen meetellen. **Verder zou het buitenlandse bestanddeel (component die niet uit Nederland komt) boven een bepaalde waarde of percentage ? herverzekerd moeten worden. Wanneer is die herverzekering noodzakelijk en hoe zou die herverzekering kunnen plaatsvinden. Naar ik van 2.e begrijp zou dit voor Afrika kunnen plaatsvinden via bijv. ATI. Hoe werkt dit? Wat zijn de kosten en worden die in de EKV doorberekend?.**

2 Voor projecten met een relatief hoge ECV (bijv. 75 % van de D&B contract waarde) zal de EKV dekking tenminste 85 % zijn. Samen met de DRIVE grant en eventueel een aanvullende commerciële lening zal dit een 100 % financieringspakket mogelijk maken. Voor bouwprojecten in de water sector is een ECV van 75 % van de D&B contract waarde niet haalbaar. De civiele bouw component zal vaak lokaal uitgevoerd moeten worden om competitief te zijn. Wat zijn de mogelijkheden voor een project met een Nederlandse component van 20 % (minimum voor EKV dekking en ook als zodanig vermeld onder DGGF spoor 3) en 80 % lokale kosten, er uit van uitgaande dat de EKV dekking incl. EKV premie + financieringskosten incl. rente kosten nooit meer dan 50 % zal zijn!

De allereerst vraag die daarbij aan bod komt is welke ruimte er onder DRIVE is om de reguliere EKV op te rekken naar een niveau waarbij ook voor een project met slechts 20 % Nederlandse component en 80 % lokale component een vergelijkbare (85 % EKV dekking) te realiseren.

3 Het DRIVE project kan onderdeel zijn van een groter project (hier verder maar even aangeduid als TOTAAL Project). Uiteraard zullen er criteria gelden mbt de relatie tussen het TOTAAL Project en het DRIVE Project. **Wat zijn die voorwaarden en wat zijn de voorwaarden die men aan het TOTAAL Project stelt?** Als er we er van uitgaan dat aan die voorwaarden wordt voldaan, moet het mogelijk zijn om een opsplitsing te maken tussen een DRIVE project met een relatief grote export component en een complementair LOKAAL Project. De financiering van het LOKAAL Project zou via de lokale overheid of via een andere donor geregeld kunnen worden. Dat heeft echter een negatieve impact op de slagkracht / effectiviteit van het DRIVE project (verschillen eisen van financiers / langdurige goedkeuringsprocedures). Een interessante optie in o.a. **b.v.** is dat de financiering van het LOKAAL Project gedaan wordt via een lening van een lokale bank, waarbij er net zoals bij de export financiering een slimme combinatie van een DRIVE grant, Atradius dekking, mogelijk "on-lending" door de export financier plaatsvindt, waarmee uiteindelijk ook voor het LOKAAL project een 100 % financieringspakket neergelegd kan worden dat voor de publieke eindklant aantrekkelijk is. RHDHV

zou bereid zijn om zowel in het DRIVE Project als in het LOKAAL project verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de realisatie. In het DRIVE Project zouden wij met partners de rol van de exporteur kunnen zijn. In het LOKAAL zou onze lokale contracting partner de lead kunnen nemen en zouden wij een superviserende rol willen spelen.

Welke mogelijkheden zijn er onder DRIVE om een deel van de DRIVE grant te gebruiken voor het LOKAAL Project.

Welke mogelijkheden zijn er onder Atradius om aanvullende dekking te geven op de financiering van een LOKAAL Project via een Internationale / Locale Bank af te dekken.

In hoeverre is ING bereid om "on-lending" aan een betrouwbare lokale bank te faciliteren. Opm! buiten verzoek

Ik denk dat dit de belangrijkste gespreksonderwerpen voor morgen zijn.

Ik kan me voorstellen dat er aanvullende vragen van **10.2.e** zijn.

Wij zien elkaar morgen

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 18 september 2015 10:17
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @ingbank.com; 10.2.e @rvo.nl);
Subject: RE: ECI coverage

Beste 10.2.e

Wij waren in de veronderstelling dat de *Arrangement on Officially Supported Export Credits* niet geldt bij een EKV gedekte financiering icm DRIVE. Uit nader onderzoek is gebleken dat dit niet klopt. Voor de DRIVE-schenking geldt de Arrangement inderdaad niet, omdat het ongebonden hulp betreft (er hoeft dan niet genotificeerd te worden zoals bij gebonden hulp transacties), maar voor de aanvullende EKV financiering geldt de Arrangement wel. De schenking kan hierbij echter wel volledig aangewend worden voor lokale kosten, waardoor het lokale kostendeel substantieel groter kan zijn dan bij een reguliere transactie. Voor de EKV financiering blijft voor de mee te financieren lokale kosten het volgende gelden. De maximale EKV financiering bedraagt 85% export contract value (ECV) + lokale kosten met een maximum van 30% ECV.

Hieronder nog twee rekenvoorbeelden ter verduidelijking. Het maakt overigens niet uit of DRIVE wordt aangewend om lokale kosten direct te betalen of voor bijvoorbeeld rentecompensatie.

Voorbeeld 1

Contractbedrag RHDHV = EUR 100mln

lokale kosten EUR 50 mln van het RHDHV contractbedrag.

ECV is EUR 50 mln

Formule: maximum EKV financiering = 42,5 (85% v ECV) + 15 (max 30% ECV) = EUR 57,5 mln. te verhogen met fees en premie.

Het overige deel (EUR 42,5 mln) dient met DRIVE of via een andere weg gefinancierd te worden.

DRIVE is een percentage van de contractprijs + totale financieringskosten = fees, premie en rente.

Indien de fees en premie 5 mln is en de rente 10 mln

Dan geeft DRIVE in geval van Mozambique 45% van 115 mln = **EUR 51,75 mln**

In dit voorbeeld biedt de EKV financiering + DRIVE met **EUR 109,25 mln** een oplossing met 100% financiering.

Voorbeeld 2

Contractbedrag RHDHV = **EUR 100mln**

lokale kosten EUR 60 mln van het RHDHV contractbedrag.

ECV is EUR 40 mln

Formule: maximum EKV financiering = 34 (85% v ECV) + 12 (max 30% ECV) = **EUR 47 mln.** te verhogen met fees en premie.

Het overige deel (EUR 53 mln) dient met DRIVE of via een andere weg gefinancierd te worden.

DRIVE is een percentage van de contractprijs + totale financieringskosten = fees, premie en rente.

Indien de fees en premie 5 mln is en de rente 10 mln

Dan geeft DRIVE in geval van Mozambique 45% van 115 mln = **EUR 51,75 mln**

In dit voorbeeld komt de EKV financiering + DRIVE met EUR 98,75 net te kort voor een 100% financiering.

Mochten hierover nog nadere vragen zijn, dan hoor ik dat graag.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: woensdag 9 september 2015 18:02
To: 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]@rvo.nl);
10.2.e [redacted]@incbank.com
Subject: ECI coverage

10.2.e

Ik ben op basis van het simpele model dat je vanmorgen op de flipover hebt geschetst nog eens aan het spelen gegaan met de local content en 100 % ECI dekking.

Misschien dat ik een denk fout maak, maar het plaatje lijkt voor Mozambique minder negatief dan wij in eerste instantie concludeerde.

Als wij een DRIVE grant meenemen bij het streven naar een 100 % ECI dekking, meten we rekening houden met het feit dat de DRIVE grant gekoppeld is aan de geschatte project kosten + financiering (en niet aan de lening).

Het gebruik van de DRIVE grant voor het afdekken van een deel van de project kosten heeft volgens mij een tweeledig effect:

- het percentage dat onder de ECI dekking valt gaat omhoog in ons model van 23 % (85 % van 20 % + 30 % van 20) naar 23 + 49.5 (45 % van 110 %) = 75.5 % maar ook
- de lening op zich wordt echter ook een stuk kleiner omdat de grant gebruikt wordt om het leningsbedrag te verlagen, waardoor we niet meer de oorspronkelijke 100 % ECV dekking nodig hebben

Dat laatste helpt in het geval van Mozambique. buiten verzoek
buiten verzoek

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: donderdag 17 september 2015 9:11
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Later vandaag zal ik even contact met je opnemen om de laatste ontwikkelingen van DRIVE en de verdere mogelijkheden met je te bespreken. Straks bespreken wij nog enkele aspecten in het kredietcomité.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @ingbank.com]
Sent: woensdag 16 september 2015 17:56
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Hi 10.2.e

Dank voor het terugbellen zojuist. Ik zag dat jij niet in kopie stond van deze mail. De berekening van 10.2.e Royal Haskoning DHV lijkt me nogal ingewikkeld en ik krijg sterk de indruk dat de DRIVE subsidy zowel boven als beneden wordt meegenomen. Daarmee lijkt het een dubbeltelling te worden. Ik heb wat functionaliteit weggehaald en kom dan op benedenstaande berekening uit (ik heb overigens geen 110% * max subsidy amount meegenomen). Graag hoor ik van 10.2.e wat jullie van de berekening vinden voordat ik terugkoppel aan 10.2.e

Dank.

Groet,

10.2.e

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@rhdhv.com]

Sent: 10 September 2015 08:53

To: 10.2.e

Cc:

10.2.e [mailto:10.2.e@rvo.nl]

Subject: confidential - ECI coverage

Dear 10.2.e

I refer to the email message which I sent yesterday, in which I indicated that I prepared a small spreadsheet model to investigate how the local content influences the ECI and related to that the opportunities for using DRIVE. Please find attached this model

It is not a sophisticated spreadsheet model but it gives you the opportunity to test different scenario's related to local content, estimated financing costs and using (part of) the DRIVE grant to reduce the loan and to increase the Export Credit Insurance ECI coverage to 100 %. **buiten** **verzoek** and Mozambique (DRIVE Grant 45 %) have been included. The first sheet is based on the current ECI coverage requirements of 85 % + 30 % of the Export Contract Value (ECV). The second sheet is based on an increased ECI coverage of 100 % + 40 % of the ECV

Playing with this model (I hope the conditions have been properly included) my conclusions are:

1 For Mozambique it should be possible to reach an ECI coverage of 100 %. This is mainly due to the fact that a large DRIVE grant is available of which again a large portion can be used to (1) reduce the loan and at the same time (2) increase the ECI coverage. The first spread sheet shows that even a local component of 75 % could still lead to 100 % ECI coverage. This however requires that 36 % of the DRIVE grant would be used to reduce the loan and increase the ECI coverage to the required level. Opportunities for using the grant for other purposes will be limited. Increase to 100% + 40 % would give more flexibility.

buiten verzoek

I will mobilise the Rijks Commissie

Looking forward for your feedback

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: donderdag 8 oktober 2015 15:27
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @rvo.nl); 10.2.e
10.2.e @rvo.nl)
Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e

Mbt de premie wordt deze, indien het risico op een sovereign (centrale overheid) wordt gelopen, hij gelijk geprijsd. Alleen bij een staats- of private entiteit als debiteur kan er een verschil ontstaan in de rating, die weer de basis is voor de premie. In zo'n geval kan er gematcht worden. Dit betekent dat de premie wordt gemiddeld of naar de laagste of hoogste aangepast.

Verder geen opmerkingen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rhdhv.com]
Sent: donderdag 8 oktober 2015 14:55
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @rvo.nl); 10.2.e
10.2.e @rvo.nl)
Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e

Ik refereer aan ons telefoongesprek van hedenochtend.

Zowel RHDHV als Group Five dienen als exporteur beschouwd te worden. RHDHV wordt

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Supply of Netherlands know-how en equipment en installatie van equipment en Group Five zal verantwoordelijk zijn voor de civiele bouwwerkzaamheden. De verhouding qua contract waarden zal ongeveer 10.1.c +

10.2.b +
10.2.g

Als er twee exporteurs zijn: RHDHV en Group Five en als deze exporteurs beide vanuit een private lening van een internationale bank (en) betaald gaan worden dan zijn er twee parallelle export credit insurances (ECI), EKV van Atradius DSB en een ECI van de Zuid Afrikaanse ECA). Naar ik begrijp is dit geen ongebruikelijke constructie en hebben jullie ervaring met de noodzakelijke onderlinge afstemming van deze verzekeringen.

Verder begrijp ik dat de criteria voor het vaststellen van de dekking hetzelfde zijn (OESO): dwz 85 % + 30 % van de Export Contract Value. De EKV / ECI premium kan verschillend zijn vanwege het feit dat jullie beoordeling van de publieke lening-nemer (Mozambiquaanse Ministerie van Financiën) verschillend kan zijn van de beoordeling van de Zuid Afrikaanse ECA.

In principe zou een bank als ING met vertegenwoordiging in zowel Nederland als Zuid Afrika in staat moeten zijn om een lening te geven met twee ECIs ter afdekking van haar risico's.

Ik hoop dat mijn samenvatting juist is. Mocht dat niet zo zijn, dan graag je correctie / aanvulling.

Met vriendelijke groet.

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Sent: woensdag 7 oktober 2015 17:33

To: 10.2.e

Cc: [redacted]@rvo.nl); 10.2.e

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste

10.2.e

De financiering van het gehele project moet aan de concessionaliteitseis van de Wereldbank en/of het IMF voldoen. Dit betekent dat een schenking aan de main contractor de lening ook kan verzachten voor subcontractors.

Met betrekking tot de dekkingsmogelijkheden volgen wij altijd de contractstructuur. In onderstaande situatie zouden wij het deel van RHDHV parallel aan de Zuid Afrikaanse verzekering kunnen dekken (De Zuid Afrikaanse ECA kan statutair geen herverzekeringsovereenkomst met ons aangaan, ~~waardoor deze veelgebruikte optie hier niet van toepassing is).~~

De premie wordt alleen betaald over het gedekte deel en wordt nog steeds berekend ogv het debiteurenrisico in Mozambique.

Morgen ben ik telefonisch redelijk goed bereikbaar.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: woensdag 7 oktober 2015 15:48

To: 10.2.e

Cc: 10.2.e [redacted]@rvo.nl); 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e [redacted]

Wij onderzoeken op dit moment de optie om voor het project in Mozambique een DRIVE applicatie in te dienen samen met een grote Zuid Afrikaanse contractor Group Five.

De voordelen daarvan zijn een grotere export component (Royal HaskoningDHV NL + Royal HaskoningDHV South Africa – eventuele Nederlandse equipment leveranciers + Zuid-Afrikaanse contractor).

Met RVO is er een discussie over de vraag of de DRIVE applicatie ingediend zou moeten worden door (1) Royal HaskoningDHV NI (RHDHV), (2) Group Five of (3) RHDHV + Group Five.

Omdat Group Five als contractor een zeer belangrijke rol speelt zou de overweging kunnen zijn dat Group Five de aanvraag indient.

Voor de DRIVE applicatie is dat in principe mogelijk (ongebonden hulp – ook open voor niet Nederlandse partijen). Voor de Atradius DSB – Export Krediet Verzekering is dat niet mogelijk (alleen open voor Nederlandse exporteurs! De export credit insurance zou echter ook volledige of ten dele (Zuid Afrikaanse export component) via Atradius DSB of rechtstreeks door een Zuid Afrikaanse export kredietverzekeraar voor haar rekening genomen kunnen worden.

Vragen:

1 Is hetgeen ik hierboven schets juist?

2 Wat zijn de consequenties: ECI premium Atradius DSB? Dekkingscriteria van Zuid Afrikaanse kredietverzekeraar?

Ik hoor graag van je. Kan je indien nodig ook morgen bellen

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

---

From: 10.2.e
Sent: donderdag 8 oktober 2015 15:31
To: 10.2.e
Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e

Buitenlandse dochters van RHDHV Nederland mogen per saldo tot maximaal 5%-punt worden gezien als Nederlandse content.

In jullie geval moet dus minimaal 15% van de contractprijs uit Nederland komen (dit is incl marge).

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e@rhdhv.com
Sent: donderdag 8 oktober 2015 15:26
To: 10.2.e
Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Best 10.2.e

Nog een aanvullen vraag mbt NL content.

De Nederlandse werkmaatschappij van de Royal HaskoningDHV groep is HaskoningDHV Nederland BV. HaskoningDHV Nederland BV is 100 % in eigendom van de Royal HaskoningDHV groep

Wij hebben zowel in Zuid Afrika als in Mozambique dochter bedrijven die eveneens 100 % in eigendom zijn van de Royal HaskoningDHV groep.

In welke mate kunnen activiteiten van onze dochterbedrijven in Zuid Afrika en in Mozambique meegeteld worden bij de vaststelling van de NL content. Wij kunnen hun kosten in Euro's factureren.

Met groet

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Sent: woensdag 7 oktober 2015 17:33

To: 10.2.e [redacted]

Cc: 10.2.e [redacted]@rvo.nl); 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: RE: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e [redacted]

De financiering van het gehele project moet aan de concessionaliteitseis van de Wereldbank en/of het IMF voldoen. Dit betekent dat een schenking aan de main contractor de lening ook kan verzachten voor subcontractors.

Met betrekking tot de dekkingsmogelijkheden volgen wij altijd de contractstructuur. In onderstaande situatie zouden wij het deel van RHDHV parallel aan de Zuid Afrikaanse verzekering kunnen dekken (De Zuid Afrikaanse ECA kan statutair geen herverzekeringsovereenkomst met ons aangaan, waardoor deze veelgebruikte optie hier niet van toepassing is).

De premie wordt alleen betaald over het gedekte deel en wordt nog steeds berekend ogv het debiteurenrisico in Mozambique.

Morgen ben ik telefonisch redelijk goed bereikbaar.

Vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: woensdag 7 oktober 2015 15:48

To: 10.2.e [redacted]

Cc: 10.2.e [redacted]@rvo.nl); 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: DRIVE - RHDHV applicatie Mozambique

Beste 10.2.e [redacted]

Wij onderzoeken op dit moment de optie om voor het project in Mozambique een DRIVE applicatie in te dienen samen met een grote Zuid Afrikaanse contractor Group Five.

De voordelen daarvan zijn een grotere export component (Royal HaskoningDHV NL + Royal HaskoningDHV South Africa – eventuele Nederlandse equipment leveranciers + Zuid-Afrikaanse contractor).

Met RVO is er een discussie over de vraag of de DRIVE applicatie ingediend zou moeten worden door (1) Royal HaskoningDHV NI (RHDHV), (2) Group Five of (3) RHDHV + Group Five.

Omdat Group Five als contractor een zeer belangrijke rol speelt zou de overweging kunnen zijn dat Group Five de aanvraag indient.

Voor de DRIVE applicatie is dat in principe mogelijk (ongebonden hulp – ook open voor niet Nederlandse partijen). Voor de Atradius DSB – Export Krediet Verzekering is dat niet mogelijk (alleen open voor Nederlandse exporteurs! De export credit insurance zou echter ook volledige of ten dele (Zuid Afrikaanse export component) via Atradius DSB of rechtstreeks door een Zuid Afrikaanse export kredietverzekeraar voor haar rekening genomen kunnen worden.

Vragen:

1 Is hetgeen ik hierboven schets juist?

2 Wat zijn de consequenties: ECI premium Atradius DSB? Dekkingscriteria van Zuid Afrikaanse kredietverzekeraar?

Ik hoor graag van je. Kan je indien nodig ook morgen bellen

With kind regards,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: dinsdag 3 november 2015 7:26
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Ik ben afgelopen zaterdag teruggekomen uit Mozambique en Zuid Afrika. Het bezoek aan Mozambique was goed. Er is overleg geweest met de klant en de scope of work is nader vastgesteld. We hebben verder met onze partners in Zuid Afrika en in Mozambique gesproken. Het bezoek aan Zuid Afrika was te kort om bij de Zuid-Afrikaanse ECI company langs te gaan.

Google leverde me ECIC op. Group Five kent hen, maar was vrij negatief over de mogelijkheden om via ECIC een export kredietverzekering voor Mozambique te krijgen.

Ik vermoed dat dit voortkomt uit het feit dat de Zuid-Afrikaanse regering waarschijnlijk minder steun geeft dan de Nederlandse regering mbt export dekking.

Op basis van eerder overleg met Atradius en mijn begrip mbt DRIVE is mijn uitgangspunt dat de Export Credit Insurance via ECIC onder DRIVE op de zelfde voorwaarden en condities gegeven wordt als de EKV van Atradius (OECD regels).

Je gaf wel reeds aan dat de ECI premium anders kan zijn dan de EKV premium van Atradius DSB. Er van uitgaande dat dezelfde leningscondities zullen gelden, zouden daarbij volgens mij slechts twee factoren een rol kunnen spelen:

- ECIC waardeert de lening nemer (GoM Min. of Finance) mogelijk anders dan Atradius DSB. Dit lijkt me een beperkte factor, omdat de kredietwaardigheid van GoM Min of Finance voor zowel ECIC als Atradius DSB hetzelfde zal zijn
- ECIC heeft andere afspraken met de Zuid Afrikaanse overheid dan Atradius DSB met de Nederlandse overheid, waardoor zij risico's op een volkomen andere manier zullen inschatten. Dat zou grote verschillen kunnen opleveren. Onder DRIVE zou een en ander echter niets mogen uitmaken, omdat de Nederlandse overheid borg staat en niet de Zuid Afrikaanse overheid.

Dat laatste vereist uitleg / afstemming coördinatie via Atradius DSB naar ECIC. Kan jij of iemand bij Atradius DSB deze coördinatie naar ECIC doen?

Ik probeer je straks wel even te bellen.

Met vriendelijke groet

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e @atradius.com]

Sent: zaterdag 24 oktober 2015 11:37

To: 10.2.e

Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Die heb ik nu niet beschikbaar op mijn vakantieadres, maar via google kan je ze wel vinden. Anders heeft Group Five vast wel een ingang.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: 24 October 2015 11:15:07
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Dank voor je reactie. Heb jij de contact details van de Zuid-Afrikaanse ECA?

10.2.e

From: 10.2.e @atradius.com]
Sent: zaterdag 24 oktober 2015 11:04
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Wij kunnen inderdaad niet fronten, aangezien er geen herverzekeringsovereenkomst mogelijk is. Group Five zou (evt samen met RHDHV) met de ZA ECA in gesprek moeten gaan om te kijken of zij het fabricatierisico en de nafinanciering kunnen dekken. Zodra duidelijk is wat zij bereid zijn te doen, kunnen we daarop aansluiten en kunnen jullie met een parallelle verzekering één aanbieding doen. De financiering kan door twee banken of één bank gedaan worden.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: 24 October 2015 09:25:37
To: 10.2.e
Subject: FW: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Ik ben nu in Mozambique en heb van de week gesproken met de beoogde Zuid-Afrikaanse voor het Costa do Sol project in Maputo. Die besprekingen zijn goed verlopen.

Ik heb inmiddels ook ING bijgepraat (zie hieronder). Twee vragen:

1 Zou je mij meer informatie kunnen geven over de Zuid-Afrikaanse export kredietverzekeraar en is er een noodzaak om bij hen langs te gaan?

2 10.2.e an ING bank stelt de vraag of Atradius zou kunnen "fronten" voor de Zuid-Afrikaanse ECA. Ik neem aan dat hij bedoeld dat alle communicatie / afspraken via Atradius gemaakt kunnen worden! Je hebt eerder al uitgelegd dat de Zuid-Afrikaanse ECA naast en niet via jullie opereert. Wat is er mogelijk in deze?

Met vriendelijke groet uit Maputo

10.2.e

From: 10.2.e @ingbank.com]

Sent: vrijdag 23 oktober 2015 16:46

To: 10.2.e

Cc: 10.2.e

Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Dank voor de email; als ING hebben we geen vestiging (meer) in Zuid Afrika (een aantal jaren geleden gesloten); we kunnen wel samenwerken met Zuid-Afrikaanse banken (we hebben regelmatig contact; fyi, de Zuid-Afrikaanse ECA vereist de betrokkenheid van een bank in het land om eligible te zijn voor ECA cover). Over de rol van Atradius, zou die kunnen "fronten" voor de Zuid-Afrikaanse ECA?

Graag bereid tot vervolg overleg.

Met vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: 23 October 2015 16:07
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: FW: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Ik krijg een melding dat 10.2.e [redacted] niet aanwezig is. Vandaar dat ik mijn reactie aan je doorstuur.

Met groet uit Maputo

With kind regards,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 23 oktober 2015 10:27
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Je email komt op het juiste moment want we zijn inmiddels weer een aantal stappen verder.

Allereerst nog een reactie naar aanleiding van je response op het financiële modelletje dat ik had gemaakt voor het vaststellen van de maximaal haalbare lokale component rekening houdend met de Atradius Export Krediet criteria.

Ook naar aanleiding van latere reacties van RVO 2.e constateer ik dat mijn model te gecompliceerd was en bovendien onjuist. In mijn model werd de DRIVE grant niet alleen ingebracht om de lening te verlagen, maar ook om binnen de lening de dekking op 100 % te brengen. De DRIVE grant is geen onderdeel van de export transactie en kan daarin ook geen dekking gat dichten. In jouw woorden : je laat de Drive grant twee keer meetellen. Dank voor je correctie in deze en voor de variant waarbij een stuk van de grant gebruikt wordt om de lokale component te verlagen en daarmee de export component en daarmee de dekking te verhogen.

Ik ben op dit moment in Mozambique en heb afgelopen woensdag in Johannesburg uitgebreid gesproken met twee Zuid-Afrikaanse contractors, Group Five een grote civiele aannemer die ook in Mozambique werkt en WEC een Engineering Procurement Construct aannemer, waarmee wij regelmatig samenwerken bij het bouwen van afvalwaterinstallaties. WEC is ook onze licentiehouder voor de NEREDA (RHDHV afvalwaterzuiveringstechnologie). Wij spreken met hen over deelname in het Costa do Sol Sanitatie project als Contractor. Naast Group Five, WEC en RHDHV zou dan nog CETA, een Mozambikaanse contractor onderdeel van het consortium worden en zouden wij nog een aantal NL equipment suppliers meenemen.

RHDHV zou in deze opzet verantwoordelijk worden voor Design, het regelen van de Finance en de levering van een deel van de equipment. Onze omzet in het project zou ongeveer [ ] en de omzet van Group Five, WEC en CETA ongeveer [ ] Group Five zou als grootste partij het consortium leiden.

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Deze opzet biedt een aantal voordelen:

1 Met de inbreng van Zuid Afrikaanse contractors kunnen wij het export gehalte van het project zonder veel problemen dusdanig hoog maken dat een volledige Export Credit Insurance gerealiseerd wordt.

2 De NL inbreng van [ ] is ruim boven het minimum van 20 % NL content.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

We kunnen in deze opzet en met een 45 % DRIVE grant, een volledige dekking realiseren voor de lening die wij nog steeds via de ING bank willen aanbieden.

Ik heb overleg gehad met 10.2.e over de Export Krediet Verzekering van de Nederlandse en de Zuid-Afrikaanse export die er in deze opzet gaat plaatsvinden.

Volgens 10.2.e is er geen probleem zij kunnen onder Atradius DSB de Nederlandse EKV regelen voor de Nederlandse export component (30 %) en via de Zuid-Afrikaanse export krediet verzekeraar de Zuid-Afrikaanse export component. Zij regelen de onderlinge afstemming.

Ik heb uitgebreid gesproken met zowel RVO als de publieke klant over de rol van Group Five en onze rol in het project. Zowel RVO als de publieke klant geven er de voorkeur aan om een (1) partij verantwoordelijk te maken voor de uitvoering van het D&B contract. Dat wordt zo als het er nu naar uitziet Group Five. Als alles goed gaat zal de DRIVE applicatie ook in de naam van Group Five, door ons gemaakt worden, omdat wij de gehele financiering van het project regelen

De vraag aan jullie is of jullie in Zuid Afrika vertegenwoordigd zijn en waar en of de lening gesplitst kan worden in twee stukken een (1) aan Group Five en een (1) aan RHDHV.

Ik vlieg volgende week woensdag(nacht) terug naar Nederland en hoop dan een meer gedetailleerd kosten plaatje te hebben dat graag met jullie / Atradius / RVO zou willen bespreken. Ik hoop dat we dan ook een nieuwe Lol voor het Ministry of Finance in Mozambique kunnen opstellen.

Met vriendelijke groet

10.2.e

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: [redacted] [redacted]@ingbank.com]
Sent: donderdag 22 oktober 2015 13:26
To: [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste [redacted]

Het is al weer enige tijd geleden dat we voor het laatst over de DRIVE faciliteit op Mozambique spraken. Heb je in de tussentijd nog een update voor me? Ik begreep van RVO dat men op dit moment ook werkt aan verdere toelichtingen op de DRIVE structuur en ik kreeg de indruk dat men werkt aan een berekeningsmethode (wellicht een spreadsheet of iets soortgelijks). Dit zou dan binnen ca. 4 weken beschikbaar moeten zijn.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

10.2.e

ING Commercial Banking

AMP E.04.042, P.O. Box 1800, 1000 BV Amsterdam

Bijlmerplein 888, 1102 MG Amsterdam

T: 10.2.e

M:

E: @ingbank.com

ING Bank N.V., having its registered office in Amsterdam,

Trade Register Amsterdam no. 33031431

From: 10.2.e @rhdhv.com]

Sent: 10 September 2015 08:53

To: 10.2.e

Cc:

10.2.e @rvo.nl)

Subject: confidential - ECI coverage

Dear 10.2.e

I refer to the email message which I sent yesterday, in which I indicated that I prepared a small spreadsheet model to investigate how the local content influences the ECI and related to that the opportunities for using DRIVE. Please find attached this model

It is not a sophisticated spreadsheet model but it gives you the opportunity to test different scenario's related to local content, estimated financing costs and using (part of) the DRIVE grant to reduce the loan and to increase the Export Credit Insurance ECI coverage to 100 %. Both **buiten** **verzoek** and Mozambique (DRIVE Grant 45 %) have been included. The first sheet is based

on the current ECI coverage requirements of 85 % + 30 % of the Export Contract Value (ECV). The second sheet is based on an increased ECI coverage of 100 % + 40 % of the ECV

Playing with this model (I hope the conditions have been properly included) my conclusions are:

1 For Mozambique it should be possible to reach an ECI coverage of 100 %. This is mainly due to the fact that a large DRIVE grant is available of which again a large portion can be used to (1) reduce the loan and at the same time (2) increase the ECI coverage. The first spread sheet shows that even a local component of 75 % could still lead to 100 % ECI coverage. This however requires that 36 % of the DRIVE grant would be used to reduce the loan and increase the ECI coverage to the required level. Opportunities for using the grant for other purposes will be limited. Increase to 100% + 40 % would give more flexibility.

buiten verzoek

I will mobilise the Rijks Commissie

Looking forward for your feedback

With kind regards,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: donderdag 5 november 2015 15:43

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: Export Credit Insurance

Dear 10.2.e [redacted]

There are some misunderstandings, which will try to clarify. By the way I can understand that those misunderstandings arise

The concept for implementation and funding is as follows:

We will offer our design and built services to the Maputo Municipality. We not only offer design and built services but we also offer a 100 % financing of the costs related to those services by offering a concessional loan. So it is a DBF offer

The loan will be offered by our international private bank (which could be ING Bank) to the Mozambique Ministry of Finance (not the Municipality) who will service the loan. The proceeds of that loan (the export credit) is paid by the international private bank directly to us being the consortium that as contracted design and built works under a contract with the Maputo Municipality.

The bank is willing to pay the export credit to us based upon an export credit insurance.

For us as a Netherlands based exporter, the export credit insurance can be supplied by Atradius DSB. Conditions related to the Atradius DSB supplied export credit insurance in Dutch Export Kredietverzekering (EKV) are specified in the brochure which I have sent to you. One of the conditions is that the Netherlands content part of the loan should at least be 20 %.

An important aspect is whether the Export Credit Insurance (ECI) will cover the full loan (at least more than 85%). Decisive in this respect will be the so-called Export Contract Value (ECV). Taking the 45 % DRIVE grant into account, even a project with relatively high Local Value will still enable a 100 % Export Credit Insurance and therewith a full insurance cover for the private bank.

Example If the total value of the services is 100 cost units (cu) and the financing costs are 10 (cu), then the DRIVE grant will be $45 \% * (110) = 49.5$ cu. Let's assume that the value of the local cost component LV is 60 cu. As a result, the ECV value will be 40 cu. The ECV value (ref. the Arrangement) will allow an ECI value of $85 \% * ECV + \max 30 \% * ECV$ for local costs = 47 cu. DRIVE grant + export credit insurance value ($49.5 + 47$ units) = 96.5 units or an almost 100 % coverage of the required financing. So even with a 60 % local costs (invoiced in local

currency in Maputo), the bank will be able to supply an export credit insurance that combine with the grant will cover all costs.

The difficulty is that Atradius DSB can only issue such an ECI to a Netherlands based exporter and that they are not able to re-insure via ECIC the South African Export Credit Value.

The basic idea was therefore to have two ECI of which the costs would be paid both from the DRIVE grant.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Such a project is feasible if and when the party supplying the South African ECI is willing to issue such a ECI knowing that the Netherlands Government is basically covering the risks without putting all kind of conditions to the South African export component.

Looking forward for your feedback

With kind regards,

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e @groupfive.co.za]

Sent: donderdag 5 november 2015 10:38

To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Export Credit Insurance

Dear 10.2.e

I am still awaiting feedback from my colleagues.

As suggested in my email below however, ECI cover is not something we would require as the contractor but would be a requirement of the lenders. Have you identified lenders that have an appetite for funding the local municipality?

The colleagues that I have referred this matter to specialise in putting finances together for various forms of contracts throughout Africa and will hopefully be able to provide feedback on whether they believe this to be bankable and if so propose possible solutions.

Kind regards,

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa
Email 10.2.e@groupfive.co.za

41 1974-2015
general and a little something

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e@rhdhv.com
Sent: 05 November 2015 09:24
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Export Credit Insurance

10.2.e

Have you been able to speak with other colleagues operating in the export financing arena.

The criterion used by the Netherlands ECA Atradius DSB, for assessing local content / international content is related to the registration of the company, and the invoicing currency, which is less stringent than the conditions which you specify. Perhaps worthwhile to re-check.

Do you have access to other ECA companies offering ECI facilities for Mozambique and if so, what are their requirements?

Regards

10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@groupfive.co.za]
Sent: woensdag 4 november 2015 13:06
To: 10.2.e
Cc: [redacted]
Subject: RE: Export Credit Insurance

Dear 10.2.e

Many thanks for your email below.

In response to your query as to *"which insurances apart from or as a part of the ECI will be needed for your work as a contractor in Mozambique"* I can advise as follows:

1. Our risk appetite for the conclusion of a D&C contract directly with the Municipality of Maputo will require an acceptable form of payment guarantee from a financial institution that is approved by our risk committee.

2. The Export Credit Insurance Corporation of South Africa (ECICSA) that we discussed briefly in our conference call last Friday would typically provide insurance to funders providing finance for the project and thus would not provide insurance directly for our work.
3. As mentioned briefly in our discussion, I would anticipate that it would be difficult for ECICSA to provide insurance to any proposed lender as they require a minimum South African content on the project of 50% of the loan amount. In simplified form, South African content could be summarised as the value of goods manufactured and services performed in South Africa that are utilised on the project. Quite naturally with the nature of civil engineering contracts and the associated substantial use of locally available materials (aggregates, sand etc.) it is exceptionally difficult to achieve the required 50% South African content required.

I do have colleagues who specialise in procuring financial solutions for infrastructure projects who could provide better insight into possible solutions and I will brief them on this matter and request they contact you directly to discuss this in more detail.

Kind regards,

10.2.e

Address 9 Country Estate Drive, Waterfall Business Estate, Jukskei View, 1662, South Africa
Email: 10.2.e@groupfive.co.za

41 1974-2015
years of a belief in ingenuity

www.groupfive.co.za

From: 10.2.e@rhdhv.com]
Sent: 04 November 2015 11:22
To: 10.2.e
Cc:
Subject: Export Credit Insurance

10.2.e

I will speak this afternoon with Atradius DSB. They can assist in the discussions with ECIC, but they cannot take the initiative. An important aspect will be to hear from you which insurances apart from

or as a part of the ECI will be needed for your work as a contractor in Mozambique. Please find attached an English version of the Netherlands Export Krediet Verzekering (EKV) which gives a proper review of what is offered to Netherlands exporters. Also attached the so-called Arrangement including the international agreements made among OECD countries related to export credit insurance.

Looking forward for your response

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: dinsdag 15 december 2015 9:22
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: confidential - Nacala Water Supply Project

10.2.e [redacted]

Dank voor je snelle reactie:

1 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted] Ik ga er van uit dat over deze periode alleen rente wordt betaald en nog geen aflossingen plaatsvinden (ik noem dat mogelijk onterecht de grace period!).
10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted] Is mijn begrip juist.

2 Ja – correct veel minder hoofdpijn mbt Nederlands belang en lokale kosten.

3 Hoeveel ruimte is er nog onder het landenplafond?

4 Ik ben een (beetje) verbaasd over het “niet” accepteren van andere leningnemers dan MoF. De EKV brochure geeft aan dat er per land 7 verschillende categorieën van leningnemers in ogenschouw genomen kunnen worden. De gemeente Maputo kan zelfstandig geen leningen aangaan; zij moeten dat doen via het Min of Fin. Dat geldt echter niet voor BNI en/of FIPAG. Beiden kunnen lening aangaan en zouden op basis daarvan door Atradius DSB beoordeeld moeten worden. DRIVE / GoN geeft de Export Krediet Garantie aan de exporteur / financier en het is mij dan niet geheel duidelijk dat naast de EKV van GoN er ook nog een garantie van het Mozambikaanse Ministerie van Financiën afgegeven dient te worden!

5 Ik heb verder wat huiswerk gedaan, waaruit volgt dat FIPAG wel een lening kan aangaan maar onder de regelgeving van Mozambique ook een garantie moet hebben van het Mozambikaanse MoF. Het plaatje voor BNI is nog niet helder.

Met groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Sent: maandag 14 december 2015 17:00

To: 10.2.e

Cc:

Subject: RE: confidential - Nacala Water Supply Project

Beste 10.2.e

Interessant project en zo te zien zullen de issues van het Nederlands belang en lokale kosten hier minder spelen.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Wat betreft jouw vragen: ik denk dat gezien de economische situatie in Mozambique alle drie de entiteiten kunnen optreden als leningnemer, maar dat in alle gevallen het MoF of een ander ministerie van het land als garant moet optreden. Dit houdt in dat ze aangesproken moeten kunnen worden als zijnde hoofdschuldenaar. Hoewel er een kans bestaat dat het risico ook stand alone op BNI/ FIPAG gelopen zou kunnen worden (waaraan een grondige analyse vooraf gaat), schat ik in dat die zeer klein is. Ik zou daarom adviseren te sturen op het MoF als leningnemer of garant.

Qua financieringsmogelijkheden volgen wij de arrangement. De financieringsperiode start na oplevering en kent geen grace.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

De kans dat wij dit geaccepteerd krijgen is echter klein. Als ik kijk naar onze risk appetite van de afgelopen tijd,

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

10.1.c + 10.2.b +
10.2.g

Om een indicatieve premie te berekenen heb ik nog de duur van de uitvoeringsperiode nodig – tenzij je dat met de Grace periode had bedoeld.

Ik hoor dat graag.

Vriendelijke groet,

10.2.e

PS morgen ben ik buiten de deur, maar woensdag gewoon weer op kantoor.

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: maandag 14 december 2015 15:38
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: confidential - Nacala Water Supply Project

10.2.e [redacted]

Wij zijn bezig met een tweede project in Mozambique

Dit is het Nacala Water Supply Project. Het is drinkwater project in het noorden van Mozambique dat onder de verantwoordelijkheid valt van FIPAG. Er is een volledig uitgewerkt en goedgekeurd ontwerp voor het maken van een dam – water treatment – transmissieleiding – distributie systeem. Het

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted] Wij (RHDHV)
zullen het project verder ontwikkelen incl DRIVE aanvraag indienen en de project financiering regelen. 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

Ik heb in dit stadium nog niet een volledige Lol nodig, maar ik wil wel aan FIPAG inzage geven in de lening condities.

1 Wie wordt de lening nemer? Daar zijn in principe drie opties: (1) FIPAG zelf. FIPAG is asset holder van alle drinkwatervoorzieningen in Mozambique (2) BNI – de ontwikkelingsbank van Mozambique waarvan de shares 100 % in eigendom zijn van het Mozambikaanse Ministerie van Financiën en (3) het Ministerie van Financiën. Alle drie de opties hebben voor en nadelen.

Q1 Wat ik van Atradius DSB wil weten is hoe zij deze lening nemers inschat en wat daaraan gekoppeld 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

Q2 Wat ik van ING zou willen weten is of ING een lening aan deze lening nemers zou willen geven.

Q3 Als ING een lening zou willen geven, wat zouden dan de leningscondities zijn. (rente – management fee – commitment fee)

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Vrijdag as zou ik een schets aan FIPAG willen geven over de financiering condities.

Websites :

http://www.bni.co.mz/homepage_en.aspx

<http://www.fipag.co.mz>

Met groet

10.2.e

From: 10.2.e @ingbank.com]
Sent: maandag 14 december 2015 14:12
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Naar aanleiding van ons gesprek van vorige week begreep ik dat de LOI voor het Maputo Infulene Sewerage project nog moet worden vernieuwd en dat er een LOI zou moeten komen voor het Nacala project. Deze week ben ik tot en met dinsdag op kantoor en met een aansluitende vakantie ben ik dan pas op 28 december terug. Indien je de aangepaste (en/of nieuwe) offerte op korte termijn zou willen hebben zou ik liefst vandaag nog een aantal details van je willen ontvangen (waaronder een korte beschrijving van het project, meest recente contractbedragen, de gewenste looptijd voor de financiering en de voorgestelde invulling van de DRIVE grant).

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g
10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Alvast dank voor je reactie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: 18 November 2015 09:03
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Het Maputo Sanitatie Project (eerder gepresenteerd als Costa do Sol project) blijft een complexe materie. In dit project willen we met een Zuid Afrikaanse contractor Group Five samenwerken, maar 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

Er zijn nog een aantal andere problemen die we moeten oplossen aan de kant van de klant (mandaat van de municipality). We willen zeker met het project door, maar het gaat meer tijd kosten dan oorspronkelijk voorzien.

We hebben daarom besloten om naast het Maputo Sanitation Project een meer eenduidig "fast track" DRIVE project op te pakken voor drinkwatervoorziening voor FIPAG (de Mozambikaanse organisatie verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de grotere steden) en met een Nederlandse aannemer. Er zijn twee opties in Mozambique die we op dit moment aan het onderzoeken zijn (Nacala en Maputo) en wij zullen op korte termijn gesprekken voeren met Nederlandse aannemers 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted] Zo gauw ik daar meer duidelijkheid over heb, kom ik bij je terug

Met groet

With kind regards,

10.2.e [redacted]

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e [redacted]@ingbank.com]
Sent: donderdag 12 november 2015 18:29
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Heb jij inmiddels nog een verdere update voor ons aangaande de fronting capaciteit van Atradius in relatie tot de Zuid Afrikaanse content?

Dank je.

Met vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: 23 October 2015 16:52
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Dank voor de snelle reactie. Ik zal met Atradius checken of zij kunnen "fronten"

Met vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@ingbank.com]
Sent: vrijdag 23 oktober 2015 16:46
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Dank voor de email; als ING hebben we geen vestiging (meer) in Zuid Afrika (een aantal jaren geleden gesloten); we kunnen wel samenwerken met Zuid-Afrikaanse banken (we hebben regelmatig contact; fyi, de Zuid-Afrikaanse ECA vereist de betrokkenheid van een bank in het land om eligible te zijn voor ECA cover). Over de rol van Atradius, zou die kunnen "fronten" voor de Zuid-Afrikaanse ECA?

Graag bereid tot vervolg overleg.

Met vriendelijke groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: 23 October 2015 16:07
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: FW: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e [redacted]

Ik krijg een melding dat 10.2. niet aanwezig is. Vandaar dat ik mijn reactie aan je doorstuur.

e

Met groet uit Maputo

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 23 oktober 2015 10:27
To: 10.2.e
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste 10.2.e

Je email komt op het juiste moment want we zijn inmiddels weer een aantal stappen verder.

Allereerst nog een reactie naar aanleiding van je response op het financiële modelletje dat ik had gemaakt voor het vaststellen van de maximaal haalbare lokale component rekening houdend met de Atradius Export Krediet criteria.

10.
2.e

Ook naar aanleiding van latere reacties van RVO / constateer ik dat mijn model te gecompliceerd was en bovendien onjuist. In mijn model werd de DRIVE grant niet alleen ingebracht om de lening te verlagen, maar ook om binnen de lening de dekking op 100 % te brengen. De DRIVE grant is geen onderdeel van de export transactie en kan daarin ook geen dekking gat dichten. In jouw woorden : je laat de Drive grant twee keer meetellen. Dank voor je correctie in deze en voor de variant waarbij een stuk van de grant gebruikt wordt om de lokale component te verlagen en daarmee de export component en daarmee de dekking te verhogen.

Ik ben op dit moment in Mozambique en heb afgelopen woensdag in Johannesburg uitgebreid

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

RHDHV zou in deze opzet verantwoordelijk worden voor Design, het regelen van de Finance en de levering van een deel van de equipment. Onze omzet in het project zou ongeveer zijn en de omzet van Group Five, WEC en CETA ongeveer . Group Five zou als grootste partij het consortium leiden.

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Deze opzet biedt een aantal voordelen:

1 Met de inbreng van Zuid Afrikaanse contractors kunnen wij het export gehalte van het project zonder veel problemen dusdanig hoog maken dat een volledige Export Credit Insurance gerealiseerd wordt.

2 De NL inbreng van ruim boven het minimum van 20 % NL content.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

We kunnen in deze opzet en met een 45 % DRIVE grant, een volledige dekking realiseren voor de lening die wij nog steeds via de ING bank willen aanbieden.

10.2
.e

Ik heb overleg gehad met over de Export Krediet Verzekering van de Nederlandse en de Zuid-Afrikaanse export die er in deze opzet gaat plaatsvinden.

10.
2.e

Volgens is er geen probleem zij kunnen onder Atradius DSB de Nederlandse EKV regelen voor de Nederlandse export component en via de Zuid-Afrikaanse export krediet verzekeraar de Zuid-Afrikaanse export component. Zij regelen de onderlinge afstemming.

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Ik heb uitgebreid gesproken met zowel RVO als de publieke klant over de rol van Group Five en onze rol in het project. Zowel RVO als de publieke klant geven er de voorkeur aan om een (1) partij verantwoordelijk te maken voor de uitvoering van het D&B contract. Dat wordt zo als het er nu naar uitziet Group Five. Als alles goed gaat zal de DRIVE applicatie ook in de naam van Group Five, door ons gemaakt worden, omdat wij de gehele financiering van het project regelen

De vraag aan jullie is of jullie in Zuid Afrika vertegenwoordigd zijn en waar en of de lening gesplitst kan worden in twee stukken een (1) aan Group Five en een (1) aan RHDHV.

Ik vlieg volgende week woensdag(nacht) terug naar Nederland en hoop dan een meer gedetailleerd kosten plaatje te hebben dat graag met jullie / Atradius / RVO zou willen bespreken. Ik hoop dat we dan ook een nieuwe Lol voor het Ministry of Finance in Mozambique kunnen opstellen.

Met vriendelijke groet

10.2.e

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: [10.2.e]@ingbank.com]
Sent: donderdag 22 oktober 2015 13:26
To: [10.2.e]
Subject: RE: confidential - ECI coverage

Beste [10.2.e]

Het is al weer enige tijd geleden dat we voor het laatst over de DRIVE faciliteit op Mozambique spraken. Heb je in de tussentijd nog een update voor me? Ik begreep van RVO dat men op dit moment ook werkt aan verdere toelichtingen op de DRIVE structuur en ik kreeg de indruk dat men werkt aan een berekeningsmethode (wellicht een spreadsheet of iets soortgelijks). Dit zou dan binnen ca. 4 weken beschikbaar moeten zijn.

Ik hoor graag van je.

Met vriendelijke groet,

[10.2.e]

ING

[10.2.e]

[10.2.e]

ING Commercial Banking

AMP E.04.042, P.O. Box 1800, 1000 BV Amsterdam

Bijlmerplein 888, 1102 MG Amsterdam

T: 10.2.e
M:
E: @ingbank.com

ING Bank N.V., having its registered office in Amsterdam,
Trade Register Amsterdam no. 33031431

From: 10.2.e @rhdhv.com
Sent: 10 September 2015 08:53
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @rvo.nl
Subject: confidential - ECI coverage

Dear 10.2.e

I refer to the email message which I sent yesterday, in which I indicated that I prepared a small spreadsheet model to investigate how the local content influences the ECI and related to that the opportunities for using DRIVE. Please find attached this model

It is not a sophisticated spreadsheet model but it gives you the opportunity to test different scenario's related to local content, estimated financing costs and using (part of) the DRIVE grant to reduce the loan and to increase the Export Credit Insurance ECI coverage to 100 %. buiten verzoek and Mozambique (DRIVE Grant 45 %) have been included. The first sheet is based on the current ECI coverage requirements of 85 % + 30 % of the Export Contract Value (ECV). The second sheet is based on an increased ECI coverage of 100 % + 40 % of the ECV

Playing with this model (I hope the conditions have been properly included) my conclusions are:

1 For Mozambique it should be possible to reach an ECI coverage of 100 %. This is mainly due to the fact that a large DRIVE grant is available of which again a large portion can be used to (1) reduce the loan and at the same time (2) increase the ECI coverage. The first spreadsheet shows that even a local component of 75 % could still lead to 100 % ECI coverage. This however requires that 36 % of the DRIVE grant would be used to reduce the loan and increase the ECI coverage to the required level. Opportunities for using the grant for other purposes will be limited. Increase to 100% + 40 % would give more flexibility.

buiten verzoek

I will mobilise the Rijks Commissie

Looking forward for your feedback

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 29 januari 2016 9:13
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Urgent - Nacala Water Supply Project - DRIVE co-funding - Concessionaliteit - Other Donor Financing - Tenor of the loan

Beste 10.2.e

Volgende week vrijdag 5 feb staat dit onderwerp op de agenda bij Financiën. Ik laat jullie de uitkomst meteen weten.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: dinsdag 26 januari 2016 14:58
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: Urgent - Nacala Water Supply Project - DRIVE co-funding - Concessionaliteit - Other Donor Financing - Tenor of the loan

Beste 10.2.e

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Wel merk ik hierbij op dat JICA een ontwikkelingsbank is voor (soft) ODA leningen. Dit is niet te vergelijken met het speelveld van official support voor export financiering, waarin wij (de EKV) ons begeven. Maar ik kan mij voorstellen dat dit voor de opdrachtgever lastig is om te onderscheiden. Immers is hier ook sprake van Drive.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Zodra ik wat hoor laat ik jullie wat weten.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: vrijdag 22 januari 2016 14:42

To: 10.2.e [redacted]

Cc:

Subject: FW: Urgent - Nacala Water Supply Project - DRIVE co-funding - Concessionaliteit - Other Donor Financing - Tenor of the loan

Beste 10.2.e [redacted]

Ik refereer aan ons telefoon gesprek. De JICA loan conditions heb ik je eerder toegestuurd.

Hieronder een link met verdere info over de JICA lening die eerder is gegeven voor de ontwikkeling van de Nacala haven.

Ik zal 10.2.e [redacted] vragen om je te bellen

http://www.jica.go.jp/english/news/press/2015/150612_01.html

Met groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e

Sent: woensdag 20 januari 2016 16:39

To: 10.2.e @atradius.com

Subject: FW: Urgent - Nacala Water Supply Project - DRIVE co-funding - Concessionaliteit - Other Donor Financing - Tenor of the loan

Beste 10.2.e

Ik refereer aan ons telefoongesprek van hedenmiddag. Bijgaand de karakteristieken van alternatieve leningen.

Om een voor het Nacala Water Supply Project concurrerend financieringsvoorstel te doen, moeten wij minimaal een 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g kunnen aanbieden.

Met groet

10.2.e

Bijlagen:

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

From: 10.2.e

Sent: maandag 18 januari 2016 16:44

To: 10.2.e

Cc: @rvo.nl; 10.2.e @minbuza.nl; 10.2.e @rhdhv.com; 2.e

10.2.e @bangroep.nl; 10.2.e @rvo.nl

Subject: Urgent - Nacala Water Supply Project - DRIVE co-funding - Concessionaliteit - Other Donor Financing - Tenor of the loan

Beste 10.2.e

Vorige week donderdag spraken wij over concessionaliteit, de financiering die verschillende donoren aanbieden en de looptijd van leningen. Ik zou je nog de karakteristieken toesturen van

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ad 1: Zie bijgevoegde document en website

http://www.jica.go.jp/english/our_work/types_of_assistance/oda_loans/standard/2015_1.html.

Voor Least Developed Countries (Mozambique – General Terms) : Rente percentages van

% met

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ad 2: UKEF supported loan

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ad 3: Lening van ADB aan Bihar State voor het ontwikkelen van verbeterde drinkwater distributiesystemen in 4 steden in Bihar

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

1 In ons gesprek gaf je aan dat je graag een check zou willen doen op de concessionaliteit van deze leningen en je zou dat willen vergelijken met de concessionaliteit van van de DRIVE grant (45 %!). Ik hoor graag wat daar van het resultaat is

2 Zoals besproken is voor FIPAG niet zo zeer de concessionaliteit van belang maar de jaarlijkse debt-service. Naast de concessionaliteit is de jaarlijkse aflossing + rente van de aangedragen leningen interessant. Het Ministerie van Financiën in Mozambique zal pas goedkeuring hechten aan het geven van een lening als FIPAG in staat is om de lening af te betalen en daarvoor is de jaarlijkse aflossing + rente van belang. Dat de DRIVE Grant mogelijk een hoge concessionaliteit heeft is van secundaire invloed. Uit de vergelijking met de JICA, UKEF en ADB financiering komt duidelijk naar voren dat een

looptijd van de **10.1.c + 10.2.b + 10.2.g** is. Als wij dat niet kunnen bieden – ben ik bang dat FIPAG geen verdere belangstelling heeft in DRIVE financing.

3 Zoals met **10.2.e** besproken, zoeken we naar een maatwerk oplossing, waarbij de DRIVE grant een passende financiering mogelijk maakt. De OECD arrangement en de DRIVE policy guidelines bieden daarvoor ruimte (zie highlights in bijgevoegd documenten). OECD Arrangement : Voor water projecten een looptijd van 18 jaar en geen 12 jaar. DRIVE Policy Rules : biedt (weliswaar als laatste optie) het geven van een lening, en het verlengen van de looptijd / aflossingsvrije periode. Een

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ten slotte, ik moet deze week een bericht aan FIPAG sturen mbt de looptijd van een met DRIVE grant funding ondersteunde lening. Ik zou daar graag in willen aangeven dat we met DRIVE naar een oplossing aan het zoeken zijn voor de looptijd van de lening en dat en we daar binnen 2 weken een definitief antwoord op zullen geven.

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: dinsdag 22 december 2015 11:02
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Goedemorgen 10.2.e

Ik heb met 10.2.e contact over deze transactie in Mozambique. Hoewel binnen 'The Arrangement'
11.1

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: dinsdag 22 december 2015 10:28
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Zoals in mijn mail aangegeven, dat hangt van de sector af.

Met vriendelijke groet, 10.2.e

10.2.e

Atradius Dutch State Business N.V.

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands

Phone: 10.2.e

E-mail: 10.2.e@atradius.com | Website: www.atradiusdutchstatebusiness.nl

Atradius Dutch State Business N.V. is de uitvoerder van de faciliteiten voor exportkredietverzekering en investeringsgaranties voor rekening en op naam van de Staat der Nederlanden.

Atradius Dutch State Business N.V. is the Export Credit Agency of the Netherlands.

From: 10.2.e@rvo.nl
Sent: dinsdag 22 december 2015 10:26
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Hi 10.2.e

Wij kennen RHDHV vooral van Water projecten te verdelen over rivier en kust. Ik zal nog even met 10.2.e contact opnemen om even kort te sluiten wat hij heeft besproken.

Uit jouw feedback begrijp ik in ieder geval dat looptijden van 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g onwaarschijnlijk zijn en blijven. Correct?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e@atradius.com
Verzonden: maandag 21 december 2015 18:08
Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Wat levert RHDHV ook alweer voor project?

Valt dat onder een van deze sectoren:

- windenergy
- geothermic energy
- tidal energy
- wave energy
- photovoltaic solar energy
- conversion of solar energy into warm water or air
- ocean thermal energy
- bioenergy
- human water supply and sewage

daar refereert hij aan namelijk.

Je kan ook zelf de tekst van de arrangement erbij pakken:

<http://www.oecd.org/trade/exportcredits/theexportcreditsarrangementtext.htm>

Echter! Dit zijn de maximale termijnen afgesproken in OECD verband. Hier zullen we dus nooit overheen gaan. Er kunnen wel argumenten zijn om korter te financieren. Dus het feit dat je op een van bovenstaande sectoren levert geeft mogelijkheden, maar geen zekerheid voor langer financieren. Ik weet ook niet wat verder heeft besproken met RHDHV en wil hier zeker niet tegenin gaan.

Groet, 10.2.e

10.2.e

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands

Phone: 10.2.e

E-mail: 10.2.e@atradius.com | Website: www.atradiusdutchstatebusiness.nl

Atradius Dutch State Business N.V. is de uitvoerder van de faciliteiten voor exportkredietverzekering en investeringsgaranties voor rekening en op naam van de Staat der Nederlanden.

Atradius Dutch State Business N.V. is the Export Credit Agency of the Netherlands.

From: 10.2.e@rvo.nl
Sent: maandag 21 december 2015 17:59
To: 10.2.e
Cc:
Subject: FW: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Hi 10.2.e

Zou jij toch even kunnen kijken naar onderstaande mail in het kader van onze samenwerking en vanwege het feit dat RHDHV geregeld refereert aan jullie?

Kan jij nog een reactie geven op de inhoud, [redacted] die wordt genoemd en waarop dat gebaseerd zou kunnen zijn, de aanbeveling van de OESO om een maximum [redacted] te hanteren voor dit soort projecten en Atradius bereidheid om een dergelijk gesprek aan te gaan.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Van: 10.2.e @rhdhv.com]

Verzonden: maandag 21 december 2015 15:32

Aan: 10.2.e

CC:

Onderwerp: terugbetalingstermijn lening met EKV dekking

Beste 10.2.e

Ik refereer aan ons telefoongesprek van hedenmiddag mbt de terugbetaaltermijn van een lening met EKV dekking. Voor een publieke klant in Mozambique zijn wij de mogelijkheden van DRIVE financiering aan het aftasten. Genoemde klant is zeer geïnteresseerd om met DRIVE support de aanpassing van het ontwerp, de afronding van de bouw (aannemer heeft zijn werkzaamheden twee jaar geleden opgeschort) en de financiering aan te besteden.

De klant begrijpt hoe DRIVE werkt. De klant is zeer geïnteresseerd in het voorstel dat wij met DRIVE financiering zouden kunnen doen, voor wat betreft de rente van een met EKV afgedekte lening. Waar grote problemen mee zijn is de looptijd van de lening.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

De klant zou mogelijk een JICA lening kunnen krijgen tegen een veel langere looptijd, waarmee het voordeel van de lage Europese rente, volledig teniet wordt gedaan door de veel hogere jaarlijkse aflossing.

Genoemde 10 jaar is het algemene maximum dat door de OECD wordt aangegeven voor projecten met een ECI. Atradius DSB conformeert zich daaraan. Voor Water Projecten, beveelt de OECD echter een maximum van 18 jaar aan! (zie bijlage)

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

(<http://www.atradiusdutchstatebusiness.nl/dsben/overheidsregelingen/duurzameenergieenwaterfaciliteit/index.html>)

Dit wordt (mijn ervaring) echter vooralsnog niet ondersteund.

Graag zou ik op korte termijn (bij voorkeur 11/1 of 12/1 of 13/1) hierover met RVO en Atradius DSB overleg willen voeren.

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: vrijdag 22 januari 2016 15:43
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: looptijd lening Nacala Water Supply Project

Beste 10.2.e [redacted]

Heb zojuist met 10.2.e [redacted] gesproken en hem de zaak uitgelegd. Hij kan in deze als aanspreekpunt van BU fungeren.

With kind regards,

10.2.e [redacted]

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

---

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: donderdag 11 februari 2016 16:55

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: premiequote Nacala waterproject

Beste 10.2.e [redacted]

Ik heb net gebeld, 10.1.d [redacted]. Vandaar maar even via de mail.

Ik heb gisteren gebeld met Mozambique om na te gaan wat wij kunnen regelen mbt de input voor punt 3 van je email (De punten 1 en 2 kunnen wij waarschijnlijk wel aanleveren!)

De verdien capaciteit van het project kunnen wij in dit stadium moeilijk aangeven.

1 FIPAG de beheerder van alle water systemen in Mozambique (waaronder het Nacal Water Supply System) zal aan het Ministerie van Financiën in Mozambique duidelijk moeten maken dat zij in staat zijn om de lening welke door het Ministerie van Financiën wordt afbetaald te dragen.

2 FIPAG beschouwd daarbij het totale pakket aan leningen waarvoor zij verantwoordelijk is en de draagkracht van alle waterleidingbedrijven. Daarbij zitten grote en kleine waterleidingbedrijven. Waar nodig ondersteund het Mozambikaanse Min van Financiën, FIPAG. De verdien capaciteit moet dus op het niveau van FIPAG / MoF beschouwd worden. De verdien capaciteit op project niveau is geen maatstaf.

3 FIPAG gebruikt een model van de WB voor haar analyse – hoe FIPAG / MoF de resultaten van de berekeningen beoordelen is niet duidelijk. Tijdens de eigenlijk DRIVE applicatie zullen we dit model / de resultaten van de berekeningen met dit model gebruiken om de financial sustainability van de voorgestelde investering vast te stellen.

4 Omdat FIPAG nog geen detail beeld heeft van de lening condities (looptijd!) die DRIVE kan bieden, is het vooralsnog niet mogelijk om een inzage in de financiële draagkracht van FIPAG te krijgen. Een "catch 22" : MoF NL wil inzage hebben in de draagkracht van FIPAG, om op basis daarvan een 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted] en FIPAG wil inzage hebben in de mogelijk DRIVE financiering waaronder de looptijd van de lening hebben voor dat zij een uitspraak kunnen en willen doen over de mogelijkheid om DRIVE co-financiering toe te passen.

Ik zou graag willen weten hoe de verdien capaciteit is gedefinieerd en hoe deze gerelateerd wordt aan de vraag 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted], om op basis daarvan na te gaan

hoe we informatie kunnen aandragen waarmee de achterliggende vragen van MoF NL beantwoord kunnen worden.

Ik probeer je morgen nog een keer te bellen

10.1.d en groet

10.2.e

From: 10.2.e@atradius.com]
Sent: vrijdag 5 februari 2016 16:13
To: 10.2.e
Cc:
Subject: RE: premiequote Nacala waterproject

Beste 10.2.e

Zoals besproken moet ik deze transactie in een acceptatieoverleg voorbespreken met de Staat om te kijken of wij deze transactie 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g in behandeling kunnen nemen.

Hiervoor heb ik van jullie zijde enige input nodig en wel het volgende:

1 Projectomschrijving

- a) mbt het doel en de geschiedenis in dit geval.
- b) Wat het uit te voeren werk inhoudt

2) De sourcing, waar worden de beoogde kosten gemaakt en met name welk deel is toe te schrijven aan Nederland.

---

3) de verdien capaciteit van het project

- a) een toelichting op het verdienmodel

b) de uitwerking hiervan.

Mochten jullie hierover vragen hebben of tussentijds dingen tegen mij aan willen houden, dan kan dat natuurlijk altijd.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e

Sent: woensdag 3 februari 2016 17:26

To: 10.2.e

Cc:

Subject: premiequote Nacala waterproject

Beste 10.2.e

Op jouw verzoek tref je hieronder een indicatieve premie voor het Nacala waterproject op grond van de volgende aannames:

Debiteur of garant van debiteur: MoF

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Disclaimer: aan bovenstaande indicatieve premies kunnen geen rechten worden geleend voor dekking van desbetreffende risico's en fouten zijn voorbehouden.

Vriendelijke groet,

10.2.e

 Atradius
Dutch State Business

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: woensdag 17 februari 2016 16:30
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Re: Info voor Acceptatie overleg met MoF

10.2.e dank voor je mail. Het zou jammer zijn als het doorschuift naar 10 maart. We zouden graag op korte termijn een uitspraak willen hebben, waarmee we de verdere discussies met FIPAG kunnen starten 10.2.e [redacted]

Sent from my iPhone

On 17 Feb 2016, at 12:28, 10.2.e [redacted]@atradius.com> wrote:

Beste 10.2.e [redacted]

Bedankt voor jullie input. Bij ons zijn ze het default percentage op OESO-landenklasse 7 landen nog aan het doorrekenen. Ik verwacht derhalve morgen nog niet de transactie te kunnen presenteren en ga er nu van uit dat ik op 10 maart overleg zal hebben met de Staat.

Ik zal jullie op de hoogte houden.

Vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: dinsdag 16 februari 2016 17:40
To: 10.2.e [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: RE: Info voor Acceptatie overleg met MoF

Beste 10.2.e [redacted]

Hier is in korte projectbeschrijving.

With kind regards,

10.2.e

@rhdhv.com | W www.royalhaskoningdhv.com

From: 10.2.e

Sent: 16 February 2016 17:27

To: 10.2.e

Cc:

Subject: Info voor Acceptatie overleg met MoF

Beste 10.2.e

Bijgaand een deel van de informatie die je hebt gevraagd over het Nacala Water Supply Project. Mijn collega 10.2.e stuurt nog een beschrijving van het project.

1 Bijgaand een model waarmee de terugverdien capaciteit van het waterleidingbedrijf van Nacal wordt ingeschat.

Voor verschillende opties leningduur (van 8 tot 15 jaar) en gebruik van de DRIVE grant (voor het reduceren van lening kosten en/of voor het afdekken van een deel van de financieringskosten) is de hoogte van de lening – de financieringslasten – het rente percentage – en de maximale half jaar aflossing en rente last bepaald.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Conclusies:

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Hoe verhoudt zich dat nu ten opzichte van de verdiensten die Nacala genereert met de verkoop van water.

In het eerste worksheet van het model (payback capacity) is dat bepaald op basis van:

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

2 NI component

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ik hoop dat dit voldoende onderbouwing is voor ons pleidooi voor een zo lang mogelijke looptijd

With kind regards,

10.2.e

Aan : 10.2.e
Van :
Inz : 3yr PCR 15yr CR Sovereign Mozambique / DRIVE
Datum : 1 maart 2016

Casus:
DRIVE waterproject Mozambique

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

11.1

11.1

2 opmerkingen:

- De gehele selectie is in Excel beschikbaar

11.1

From: 10.2.e
Sent: woensdag 2 maart 2016 15:52
To: 10.2.e
Subject: RE: contactgegevens 10.2.e - RHDHV 10.2.e - Nacala - Mozambique

Beste 10.2.e

Wij gaan 10 maart aan de hand van de transactie de evt voorwaarden bespreken met Fin en BuZa. Dit vormt nog geen beleid, maar geeft mogelijk wel richting voor de Nacala transactie.

In algemene zin wil ik bespreken voor welke situaties 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g mogelijk is. In de discussie zal ik meenemen of er specifieke additionele voorwaarden zijn die nodig zijn voor kredietperiodes van langer van 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rvo.nl
Sent: woensdag 2 maart 2016 15:23
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: contactgegevens 10.2.e [redacted] - RHDHV / 10.2.e [redacted] - Nacala - Mozambique

Hi 10.2.e [redacted]

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g conform de consensus, een optie die ook nog passeert bij Financiën in de consultatie?

Overigens, ik was nog even in gesprek met BZ 10.2.e [redacted] en die vroeg zich af wanneer de uitkomst van de consultatie te verwachten is. Haar contactpersoon is 10.2.e [redacted]

Heb jij daar enig zicht op?

Mvg,

10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 16:40
Aan: 10.2.e [redacted]
Onderwerp: RE: contactgegevens 10.2.e [redacted] - RHDHV / 10.2.e [redacted] - Nacala - Mozambique

Ja de wens van RHDHV is 10.2.e [redacted]. Dus voor Nacala onderzoeken wij nu of 10.2.e [redacted] mogelijk is.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Vriendelijke groot,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e @rvo.nl
Sent: dinsdag 1 maart 2016 16:38
To: 10.2.e
Subject: RE: contactgegevens 10.2.e RHDHV / 10.2.e - Nacala - Mozambique

Hi 10.2.e

Wordt er dan nog in het stuk van ADSB een looptijd voorgesteld?

10.2.e
vanmiddag gesproken en die repte over . Vandaar ook die vraag.

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

10.2.e

Van: 10.2.e @atradius.com]
Verzonden: dinsdag 1 maart 2016 15:02
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: contactgegevens 10.2.e - RHDHV / 10.2.e - Nacala - Mozambique

Beste 10.2.e

De maximale kredietduur langer dan 10 jaar, wordt op case by case basis bekeken.

ADSB adviseert Financiën en BuZa, die uiteindelijk de beslissing nemen. In de praktijk vindt vooroverleg plaats bij langere dan de gebruikelijke looptijden, waardoor voor het kredietcomité al richting gegeven kan worden.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rvo.nl
Sent: dinsdag 1 maart 2016 13:05
To: 10.2.e
Subject: RE: contactgegevens 10.2.e RHDHV / 10.2.e - Nacala - Mozambique

Hi 10.2.e

Slechts voor lering en vermaak.

Stelt ADSB aan Financiën een bepaalde duur voor (afwijkend van de 10 jaar waartoe jullie op dit moment kunnen gaan) of wordt dat over gelaten aan Financiën om in te vullen?

Kan je me daar kort wat over laten weten?

Mvg,

10.2.e

Van: 10.2.e [mailto:10.2.e@atradius.com]

Verzonden: dinsdag 9 februari 2016 13:25

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: contactgegevens 10.2.e

Beste 10.2.e

We gaan deze transactie obv onderstaande richtlijnen in kaart brengen en opnieuw bespreken met Financiën.

RHDHV + BAM gaan bezig met de verdien capaciteit van het project. Daarna bundel ik de informatie om het te bespreken.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e

Sent: 09 February 2016 13:06:33

To: 10.2.e

Subject: RE: contactgegevens 10.2.e

Ah 10.2.e

Bedankt voor je bericht.

Aangaande het project van RHDHV / 10.2.e Nacala in Mozambique, waar gevraagd wordt om een langere looptijd.

Heb je daar duidelijkheid over gekregen?

10.2.e

Van: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Verzonden: dinsdag 9 februari 2016 12:57
Aan: 10.2.e [redacted]
Onderwerp: RE: contactgegevens 10.2.e [redacted]

Beste 10.2.e [redacted]

Ik heb terugkoppeling gehad van Financiën. Op zich willen ze op voorhand langere looptijden niet uitsluiten. Dit betekent dat op case-by-case basis wordt bekeken of een transactie daarvoor in aanmerking komt.

Aandachtspunten zijn oa

- de verdien capaciteit van het project
  - het landenrisico, waarbij met name gekeken moet worden of een land politiek volwassen is.
- Dit betreft oa of de verkiezingen goed verlopen en er bij economische tegenwind in het verleden de juiste beslissingen zijn genomen.

Vriendelijke groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]
Sent: 08 February 2016 14:29:22
To: 10.2.e [redacted]
Subject: RE: contactgegevens 10.2.e [redacted]

Goedemorgen 10.2.e [redacted]

Als jij antwoord hebt gekregen van Ministerie van Financiën kan je mij dan daarvan op de hoogte brengen in verband met de beider contacten met RHDHV / 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

10.2.e

Van: 10.2.e @atradius.com]

Verzonden: dinsdag 2 februari 2016 9:30

Aan: 10.2.e

CC:

Onderwerp: contactgegevens 10.2.e

Beste 10.2.e

10.
2.e

Was leuk je weer even gesproken te hebben. Zie onderstaand de contactgegevens van 10.2.e Zij houdt zicht bezig met oa het landenbeleid (ons risk appetite) en heb ik ook betrokken in de discussie voor langere looptijden.

10.2.e

Vriendelijke groet,

10.2.e

Atradius Dutch State Business N.V.

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O. Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands

Phone: 10.2.e

E-mail: 10.2.e @atradius.com | Website: www.atradiusdutchstatebusiness.nl

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 4 maart 2016 10:18
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @ingbank.com; 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e @rvo.nl;
 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e
 10.2.e @baminternational.com)
Subject: RE: 15 % down payment own contribution under DRIVE

Beste 10.2.e

Dat is correct; onze enige drie voorwaarden zijn dat:

- i) 5% aanbetaling bij effectiviteit van het contract ontvangen dient te worden door een contante betaling van debiteur of uit een schenking;
- ii) wij niet meer financiering ondersteunen dan 85% van het contractbedrag (evt. te verhogen met de premie en financieringskosten);
- iii) voldaan wordt aan eventuele concessionaliteitseisen (voor Mozambique 35%).

Dit betekent dat als de aanbetaling hoger is dan 5% (dit hoeft voor ons dus niet) het andere deel uit de financiering mag komen. Belangrijk is dat per saldo minimaal 15% van het contractbedrag **niet** uit de lening komt, dus dat dit betalingen van debiteur of uit een schenking zijn voor levering.

Het klopt ook dat als een deel van de schenking wordt gebruikt voor de aanbetaling dat het resterende schenkingspotje hiermee wordt verminderd.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rhdhv.com]
Sent: vrijdag 4 maart 2016 07:12
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @ingbank.com; 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e @rvo.nl;
 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e @rvo.nl; 10.2.e
 10.2.e @baminternational.com)
Subject: RE: 15 % down payment own contribution under DRIVE

Beste 10.2.e

Dank voor je snelle reactie.

Als ik je reactie goed begrijp betekend dit, dat de klant geen down payment hoeft te maken als er minimaal 5 % betaald wordt uit de schenking waarbij de resterende 10 % uit de lening wordt betaald? Ik ga er van uit dat de 5 % die er dan uit de schenking wordt betaald in mindering gebracht dienst te worden op het maximaal beschikbare percentage van 45 % en er de-facto dus 40 % beschikbaar is voor de afdekking van overige financieringskosten / verlagen van het contractbedrag?

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]
Sent: donderdag 3 maart 2016 17:34
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e [redacted]@ingbank.com; 10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]@rvo.nl;
10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]@rvo.nl;
10.2.e [redacted]@baminternational.com)
Subject: RE: 15 % down payment own contribution under DRIVE

Beste 10.2.e

Voor ons geldt dat maximaal 85% van de financiering van het contractbedrag (D&B) door ons gedekt kan worden.

De aanbetaling mag voor 100% uit de schenking betaald worden. De hoogte van de aanbetaling hoeft geen 15% te zijn, maar wij stellen wel dat er enige commitment is en verlagen in ieder geval 5% aanbetaling bij effectiviteit van het contract.

Hieronder toelichting op je vragen in blauw.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: donderdag 3 maart 2016 16:36
To: 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]@ingbank.com; 10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]@rvo.nl;
10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]@rvo.nl; 10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]@baminternational.com)
Subject: 15 % down payment own contribution under DRIVE

Beste 10.2.e [redacted]

1 Ik sprak dinsdag met 10.2.e [redacted] van RVO mbt FIPAG. Hij heeft verdere algemene informatie mbt de financiële capaciteit van FIPAG. Je kan hem het beste rechtstreeks benaderen. Graag deze week omdat hij volgende week in Mozambique is.

2 Ik ben met 10.2.e [redacted] in een uitgebreide discussie over de 15 % down payment own contribution die noodzakelijk zou zijn. Wij hebben daarover een aantal vragen:

1 ik neem aan dat de 15 % eigen bijdrage betrekking heeft op de lening en niet op de D&B kosten. Graag een bevestiging. Nee, vaak wordt 15% aanbetaald en volgt 85% uit een lening. Nationaal verlangen wij minimaal 5% bij effectiviteit van het contract.

2 Is deze 15 % eigen bijdrage ook daadwerkelijk noodzakelijk. Ik begreep van 10.2.e [redacted] dat deze 15 % eigen bijdrage volledig in de lening opgenomen kan worden. Graag een bevestiging. In principe kan de aanbetaling uit de lening worden getrokken (dit is conform de Arrangement), maar wij hechten er ook belang aan dat minimaal 5% door debiteur betaald wordt of uit een schenking komt.

3 Als deze 15 % eigen bijdrage daadwerkelijk noodzakelijk is en niet volledig uit de lening betaald kan worden, kan er dan een 45 % - 55 % verdeling gemaakt worden waarbij 45 % van de down payment uit de grant wordt betaald en 55 % uit de lening. Dit zou betekenen dat een deel van de grant niet beschikbaar is voor het dekken van andere financieringskosten / reductie van het lenings bedrag! Ja een verdeling is mogelijk. Belangrijk is dat er bij de toewijzing van de schenking voldaan blijft worden aan de concessionaliteit.

Zie bijgaande model. Graag een check of / bevestiging dat dit model juist is.

Ik reis zondagavond naar Zuid Afrika / Mozambique. Als het even kan zou ik graag jullie reactie morgen ontvangen.

PS In het eerder toegestuurde model mbt de financieel terugverdien capaciteit zaten nog een aantal fouten. Ik stuur een verbeterde versie. Conclusies veranderen niet

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]
Sent: vrijdag 4 maart 2016 6:51
To: 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]@ingbank.com 10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]
Subject: RE: Nacala-project: feedback consultatie over de 12+6 optie

Beste 10.2.e [redacted]

Dank voor jullie email met detail antwoorden op de vragen die ik heb gesteld.

Ik heb geen verdere vragen met betrekking tot de looptijd van de DRIVE financiering.

Nog wel een paar vragen / opmerkingen met betrekking tot de uitwerking van de financieringsopties. Ik heb die vragen / opmerkingen gemakshalve in rood opgenomen in de tekst van jullie reactie. Ik probeer je vanmiddag om 14.00 uur nog te bellen.

Met groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rvo.nl]
Sent: donderdag 3 maart 2016 16:18
To: 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]@ingbank.com 10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]
Subject: Nacala-project: feedback consultatie over de 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g [redacted]

Beste 10.2.e [redacted]

Ik stuur je feedback over de huidige stand van zaken rond de looptijd van de DRIVE-financiering, alsmede een aantal opmerkingen over de uitwerking van de financieringsopties voor het Nacala-project.

Looptijd DRIVE-financiering

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

RVO heeft je specifieke vraag rond de financieringsoptie voor het Nacala-project met BZ besproken.

Is binnen DRIVE de volgende financiering mogelijk?

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Deze consultatie met BZ levert het volgende beeld op:

- Allereerst moet de uitkomst van het overleg tussen ADSB en het Ministerie van Financiën afgewacht worden. Deze uitkomst is bepalend voor de duur van de financieringsperiode die met EKV-dekking kan worden ondersteund.
- De bank zal voor de maximale financieringsperiode uitgaan van deze EKV-dekkingsperiode.
- Het is niet wenselijk (alhoewel wel technisch mogelijk) dat het DRIVE garantie-instrument wordt ingezet om alsnog aan een langere financieringsperiode te komen dan degene die tijdens de consultatie tussen ADSB en het Ministerie van Financiën is bepaald.
- De DRIVE garantie kan een dekking voor maximaal 80% van de tweede lening bieden. Er zijn ook diverse financiële risico's en kosten hieraan verbonden, die belemmerend kunnen zijn om een tweede lening te verstrekken buiten de periode waar de dekkingsvoorwaarden van ADSB gelden.

Conclusie: Een langere financieringsperiode lijkt op dit moment niet wenselijk en ook lastig om te operationaliseren. Het is wel technisch mogelijk. Het kan dus tijdens de intake nader worden overwogen.

Opmerkingen uitwerking financieringsopties

• 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

- 10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

-
-
-
-

Met vriendelijke groet, mede namens 10.2.e

10.2.e

.....

Netherlands Enterprise Agency

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 HK | The Hague
P.O. Box 93144 | 2509 AC | The Hague

.....

10.2.e

<http://www.rvo.nl>

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 29 maart 2016 13:26
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Nacala/FIPAG

Beste 10.2.e

Zie bijlage voor de informatie, graag vertrouwelijk behandelen.

Groet, 10.2.e

10.2.e

Netherlands Enterprise Agency
Prinses Beatrixlaan 2 | The Hague (visiting address) Postbox 93144 | 2509 AC | The Hague

10.2.e

www.rvo.nl

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 10.2.e @atradius.com
Verzonden: woensdag 23 maart 2016 9:31
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Nacala/FIPAG

Beste 10.2.e

Cijfers 2010/11 is voorlopig prima, om een beeld van de organisatie te vormen. Voor de uiteindelijke beoordeling hebben wij inderdaad recentere cijfers nodig. Nu ligt de discussie over de maximale looptijd op tafel.

Vriendelijke groet

10.2.e

-----Original Message-----

From: 10.2.e @rvo.nl
Sent: dinsdag 22 maart 2016 19:44

To: 10.2.e
Subject: Re: Nacala/FIPAG

Beste 10.2.e

Excuus, dit ligt inderdaad al even op mijn bureau. Ik zit nu in het buitenland, zal ik ergens volgende week even bellen?

Heb al wel gekeken wat we hebben maar dat is redelijk verouderde informatie. Uit mijn hoofd de geconsolideerde jaarcijfers met accountantsrapportage over 2010 en 2011. Denk dat ik die informatie wel met jullie kan delen om een algemeen beeld van de situatie te schetsen. Ik heb ze gekregen in het kader van een lopend ORIO project, dus mochten de cijfers uiteindelijk nodig zijn bij een echte beoordeling lijkt het me goed ze opnieuw (inc recentere cijfers :)) aan te vragen.

10.2.e

Op 22 mrt. 2016 om 10:31 heeft 10.2.e
10.2.e <@atradius.com> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e

Ik heb je telefoonnummer niet, maar zouden we even kunnen afstemmen welke informatie je kan delen en wat de status daarvan is?

Vriendelijke groet,

10.2.e

Atradius Dutch State Business N.V.

David Ricardostraat 1, 1066 JS, Amsterdam | P.O. Box 8982, 1006 JD, Amsterdam | The Netherlands

Phone: 10.2.e

E-mail: 10.2.e <@atradius.com> | Website:

www.atradiusdutchstatebusiness.nl <<http://www.atradiusdutchstatebusiness.nl/>>

From: 10.2.e
Sent: woensdag 30 maart 2016 13:30
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
10.2.e (@rvo.nl)
Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e

Ik verwacht dat ik dan nog geen duidelijkheid kan geven. Wel kan ik de status doorgeven en planning mbt het inbrengen in ons kredietcomité, maar ben hiervoor wel een beetje afhankelijk van oplevering van het sleutelstuk mbt landenbeleid en acceptatiecriteria.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rhdhv.com]
Sent: woensdag 30 maart 2016 13:24
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e
10.2.e (@rvo.nl)
Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e

Dank voor de update. Ik verwacht vanaf 11 april weer in Mozambique te zijn en het zou mooi zijn als er tegen die tijd meer duidelijkheid is.

Met vriendelijke groet

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Sent: woensdag 30 maart 2016 13:13

To: 10.2.e [redacted]

Cc: 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e [redacted]

Ik heb de FIPAG informatie ontvangen van 10.2.e [redacted] en ga het bestuderen.

Volgende week is mij eea toegezegd mbt nieuwe beoordelingscriteria voor landenrisico's bij lange looptijden.

Zodra ik het in kaart heb gebracht zal ik jullie informeren over het verdere verloop van de behandeling mbt langere looptijden.

Vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]

Sent: dinsdag 22 maart 2016 09:14

To: 10.2.e [redacted]

Cc: 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e [redacted]

Ik heb nog geen FIPAG informatie ontvangen, maar zal proberen contact te leggen met 10.2.e [redacted]

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: maandag 21 maart 2016 13:35

To: 10.2.e [redacted]

Cc: 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e [redacted]

Dank voor de detail update. 10.2.e [redacted]

Goed bezoek, waarbij we DRIVE goed voor het voetlicht hebben kunnen plaatsen van zowel FIPAG als het Ministerie van Financiën.

Ik vroeg mij af, of je al de relevante informatie mbt FIPAG nu ter beschikking is en je de "case" Nacala intern hebt kunnen voorleggen.

Met groet

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Sent: donderdag 10 maart 2016 17:12

To: 10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Cc: 10.2.e [redacted]

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e

Ik heb het idee dat de verwachtingen bij jou wat hoger zijn dan wat ik kan bieden. Om het wat inzichtelijker te maken schets ik hieronder nog de stand van zaken in het kort.

Zoals ik helemaal in het begin heb aangegeven, hebben wij nog geen acceptatiebeleid voor transacties met langere looptijden; maw ons huidige methode sluit daar niet op aan. Wij zijn een nieuwe methode aan het ontwikkelen om te kijken of en onder welke voorwaarden wij transacties met langere looptijden kunnen accepteren.

Vraag 1 is al beantwoord, de Staat is bereid om langere looptijden op case-by-case basis te accepteren, waarbij het verdienmodel van het project en het landenrisico obv een nieuwe uitgebreide methodiek (dus aanvullend op de bestaande methodiek) acceptabel moet zijn.

Een nieuw out of the box risicomodel ontwikkelen gaat echter niet over één nacht ijs, dit moet na interne afstemming geadviseerd worden aan de Staat, die mogelijk daarna met wedervragen kan komen en het ook verder intern moet afstemmen. Uiteindelijk is het doel dat wij obv deze (eerste) nieuwe richtlijnen voor langlopende kredieten sneller beslissingen kunnen nemen.

Aangezien wij een voorbeeldtransactie (Nacala) hebben, gaat zo'n proces sneller dan als het een theoretische discussie is. Die theoretische discussie moet echter wel gevoerd worden, maar wij hopen dat hier snel op grote lijnen duidelijkheid is en dat dan ook voor deze transactie zo snel mogelijk duidelijkheid komt.

De huidige planning is als volgt.

1. Volgende week verwacht ik dat de draft voor de uitgebreide methodiek wordt opgeleverd;
2. FIPAG wordt verwerkt zodra het binnen is - en als dit tijdig wordt ontvangen, dan kunnen we in de week van 21/3 intern bij Atradius voorleggen;
3. Daarna kan ik een nieuwe planning geven – oftewel hebben we meer huiswerk te maken of kunnen we de Staat gaan adviseren.
4. Afhankelijk van de reactie van de Staat, kunnen wij Nacala wel of niet in behandeling nemen, krijgen wij huiswerk, waarna punt 2 en 3 opnieuw doorlopen moeten worden.

Het eerste volgende acceptatieoverleg staat gepland voor 31/3, wat de beste gelegenheid is voor verdere discussie.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Sent: donderdag 10 maart 2016 15:09

To: 10.2.e [redacted]@rvo.nl)

Cc: [redacted]

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

10.2.e [redacted]

Kan jij relevant info mbt FIPAG aan 10.2.e [redacted] toesturen.

10.2.e [redacted]

Jammer dat jullie economen nog niet klaar zijn. Er is hier bij FIPAG een duidelijke wens om voor een looptijd van een lening met 15 jaar te gaan.

Wanneer is het volgende gesprek met MoF? Mag ik er van uitgaan dat alle vragen / onderzoek dan wel gereed zijn?

Met vriendelijke groet

10.2.e [redacted]

buiten reikwijdte verzoek [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Sent: woensdag 9 maart 2016 9:34

To: 10.2.e [redacted]

Cc: [redacted]

Subject: RE: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e

Je bent mij net voor.

Bedankt voor onderstaande update. Ik leg het stuk voor op hoofdlijnen, dus kleine wijzigingen hebben daarop geen invloed.

Ik heb helaas nog geen informatie van 10.2.e ontvangen over FIPAG. Dit heb ik wel nodig om toestemming te krijgen om een aanvraag met langere looptijd in behandeling te kunnen nemen.

Hiernaast heb ik het huiswerk van onze economen - die de consequenties van langere looptijden aan het doorrekenen zijn - enigszins onderschat. Dit laatste dient ook nog interne goedkeuring te krijgen en vanmorgen begreep ik dat dit niet gehaald wordt. Ik zal RVO ook hierover informeren.

Het spijt mij dan ook te moeten vermelden dat morgen de voorbespreking met de Staat nog niet plaats zal vinden.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@rhdhv.com]

Sent: woensdag 9 maart 2016 09:13

To: 10.2.e

Cc:

Subject: acceptatiegesprek met MoF over een looptijd van een lening met EKV dekking voor 15 jaar

Beste 10.2.e

In de afgelopen 2 weken heb ik het eerder aan je toegestuurde model mbt de financiële draagkracht van het Nacala Waterleidingbedrijf verder verbeterd.

Er zaten een aantal fouten in het model. De management fee / margins van de Bank voor langere looptijden stijgen ed.

Bijgaand een kopie van het laatste model. Met verwijzing naar het worksheet payback capacity is de conclusie ongewijzigd **10.1.c + 10.2.b + 10.2.g**

10.1.c + 10.2.b + 10.2.g

Ik neem aan dat je verdere info mbt FIPAG van **10.2.e** hebt ontvangen.

Veel succes (morgen?)

With kind regards,

10.2.e

www.royalhaskoningdhv.com

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

Mozambique

10.2.e – 6 april 2016

Inleiding

Met het oog op een aanvraag voor het Nacala-waterproject van RHDHV en BAM in Mozambique kijken we in deze notitie naar een aantal aspecten die relevant zijn voor het landenrisico. Daarbij ligt de nadruk op de risico's voor de lange termijn vanwege de relatief lange nafinanciering van twaalf jaar.

Analyse

- **Het huidige landenbeleid op Mozambique is open met beperkingen, maar met meerdere aandachtspunten zeer restrictief.** Vanwege de neerwaartse risico's is het beleid recentelijk verder aangescherpt. Sinds 21 maart luidt het beleid als volgt:
  - Open met beperkingen;
  - Signaleringsplafond € 300 mln;
  - Landenplafond € 1000 mln;
  - Voor publieke kopers is een minimale concessionaliteit van 35% vereist;
  - Aandachtspunt: zwakke bancaire sector;
  - Aandachtspunt: veiligheidssituatie regio relevant (Centraal Mozambique)
  - Aandachtspunt: voorkeur deviezen genererende debiteuren;
  - Aandachtspunt: good governance controle vereist voor zaken met looptijd > 2 jaar en omvang > SDR 5 miljoen;
  - Aandachtspunt: restrictief publieke kopers;
  - Aandachtspunt: er dient maximaal gebruik te worden gemaakt van de mogelijkheden tot herverzekering, zowel voor nieuwe aanvragen als voor reeds afgegeven dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen.

Mozambique is ingedeeld in OESO-landenklasse 7. Het land komt in aanmerking voor dekking via DGGF.

- Stabiele politieke situatie, maar kans op sociale en politieke onrust op de langere termijn. Frelimo, al decennia de dominante partij in het land, zal waarschijnlijk ook de komende vijf jaar aan de macht blijven. Wel is sprake van een interne machtsstrijd en is de relatie met oppositiepartij Renamo gespannen. Er vinden sporadische schermutselingen plaats tussen regeringstroepen en Renamo-rebellen. Beide bronnen van onrust zullen echter, net als de toenemende sociale protesten tegen het bezuinigingsbeleid, de positie van de regering niet in gevaar brengen.

Verder vooruit kijkend dan vijf jaar neemt de kans op politieke onrust toe. De regering zet nu in op een beleid waarbij forse investeringen worden gedaan in de verwachting dat deze zich later terugverdienen door toenemende inkomsten uit de export van grondstoffen. In het basisscenario van een geleidelijk herstel van de wereldeconomie en weer stijgende grondstoffenprijzen, zal de economische situatie in Mozambique verbeteren en zal waarschijnlijk ook de politieke situatie stabiel blijven. Als dit beleid echter geen succes wordt, bijvoorbeeld doordat de grondstoffenmarkten zich minder gunstig ontwikkelen dan nu wordt aangenomen, kan dit leiden tot sociale onrust en politieke instabiliteit.

- **Kwetsbare economische structuur.** Mozambique is een arm land en behoort met een BBP per capita van circa US\$ 500 tot de 'low-income economies'. De economie is zeer afhankelijk van grondstoffen (83% export, met name aluminium en kolen). De export gaat vooral naar China (30%) en Zuid-Afrika (21%). Daarnaast is er veel kleinschalige landbouw. De sterk geleide wisselkoers staat onder zware druk en is meerdere malen gedevalueerd (waardevermindering t.o.v. de US dollar sinds de 'taper turbulentie' in mei 2013 is meer dan 40%). Er zijn eind 2015 restricties ingevoerd op het gebruik van bankpassen in het buitenland door ingezetenen. De overheid wil de productiviteit verhogen in arbeidsintensieve sectoren in de industrie en de landbouw. Dit verloopt moeizaam, onder meer door corruptie, de slechte infrastructuur en gebrekkige toegang tot de wereldmarkten. Van diversificatie van de economie, waarmee genoemde afhankelijkheid van de grondstoffenexport afneemt, is nauwelijks sprake.
- **Hoge groei en inflatie, vooruitzichten sterk afhankelijk van grondstoffen.** De economische groei blijft de komende paar jaar hoog (onderliggend circa 7%), met name door de sterke groei van de investeringen in de grondstoffensector. De perspectieven voor de lange termijn zijn gunstig, doordat de gasindustrie naar verwachting vanaf 2020 een bijdrage zal leveren aan de groei. Dit gunstige scenario is wel afhankelijk van de ontwikkeling van (offshore) LNG-productie. Als de olie- en daarmee de gasprijzen laag blijven, zullen de opbrengsten van deze investeringen achterblijven. De inflatie is momenteel relatief hoog, als gevolg van de zwakte van de munt en stijging van door de overheid gereguleerde prijzen. Dit, en het streven om de wisselkoers te stabiliseren, dwingen tot een krap monetair beleid. Na forse renteverhoging eind vorig jaar, zullen de officiële rentetarieven dit jaar waarschijnlijk verder worden verhoogd.
- **De overheidsfinanciën zijn zwak,** al maakt de regering werk van een reductie van het tekort. Voor 2016 wordt gestreefd naar een tekort van 4% BBP, na 6,2% in 2015. Gelet op de weerstand tegen voorgenomen begrotingsmaatregelen en de stijgende schuldverplichtingen (> 80% in buitenlandse valuta) zal het tekort echter waarschijnlijk langzamer afnemen. De overheidsschuld is met ruim 60% BBP hoog en loopt volgend jaar op tot circa 64%. Het IMF geeft aan dat sprake is van een verhoogd risico op de publieke schuld en dat stringent beleid vereist is.
- **De externe financiën zijn zwak.** Mozambique heeft zeer omvangrijke, structurele tekorten op de lopende rekening (>25% BBP). De grondstoffenexport wordt ruimschoots overschaduwed door de import van kapitaalgoederen (circa 25% van de import) en olie (10%). De tekorten worden gefinancierd door buitenlandse leningen, buitenlandse directe investeringen en, op de langere termijn, het aantrekken van leningen door de energiemultinationals. De externe schuld is sinds 2012 verdubbeld naar ruim 60% BBP en bijna 200% van de export van goederen en diensten in 2016.

De structuur van de externe schuld is gunstig: grotendeels langlopend en in handen van publieke crediteuren. Op de lange termijn, als naar verwachting de productie van LNG op gang komt, zal de schuld volgens IMF-ramingen sterk afnemen (20% BBP in 2020). Vooralsnog is het risico op

'debt distress' volgens de schuldhoudbaarheidsanalyse van het IMF-gematigd voor de buitenlandse schuld, maar hoog voor de overheidsschuld.

Ook voor de externe financiën geldt dat de vooruitzichten voor de lange termijn sterk afhangen van het al dan niet succesvol uitbouwen van de grondstoffenexport.

- **De liquiditeitspositie is zwak.** Door grote tekorten op de lopende rekening, afnemende investeringen en interventies zijn de reserves vorig jaar met een derde gedaald. Hierdoor daalde de invoerdekking tot een kritische 2,7 maanden. De externe financieringsbehoefte is ruim twee keer zo hoog als de reserves.

- 10.2.a + 10.2.g

- **De bancaire sector is voldoende gefinancierd** (met lokale deposito's), maar de kredietverstrekking is sterk geconcentreerd bij een kleine groep grote ondernemingen. Dit maakt de sector kwetsbaar voor een verslechtering van het economisch klimaat. Het krappe monetaire beleid en de zwakke munt leiden tot een verslechterende kwaliteit van de leningenportefeuille, al zijn NPL's met 3,3% nog laag. Het toezicht op de sector is zwak.

Conclusie

De economie van Mozambique, en daarmee de betaalcapaciteit van de overheid, wordt momenteel sterk bepaald door de ontwikkeling van de vraag naar en prijsontwikkeling van grondstoffen, met name aluminium en kolen. Er is weinig perspectief op een vermindering van deze afhankelijkheid, ook niet op de lange termijn. Daardoor geldt ook met betrekking tot de perspectieven voor de lange termijn (> 10 jaar) dat deze afhankelijk zijn van externe ontwikkelingen. In het basisscenario van een geleidelijk groeiherstel van de wereldeconomie en licht stijgende grondstoffenprijzen, mag verwacht worden dat de situatie in Mozambique zich gunstig ontwikkelt. De neerwaartse risico's overheersen echter, waardoor alleen transacties die met veel zekerheden zijn omgeven in aanmerking komen voor verzekering.

From: 10.2.e (BFB/EKI) [mailto:10.2.e@minfin.nl]

Sent: donderdag 21 april 2016 11:58

To: 10.2.e

Cc:

Subject: Laatste informatie Mozambique

Beste allen,

10.2.a + 10.2.g + 11.1

10.2.a + 10.2.g + 11.1

10.2.e

April 18, 2016 7:21 pm

[Download](#)

IMF halts Mozambique aid after finding undisclosed debts of \$1bn

Mozambique faces a deepening crisis after the International Monetary Fund suspended funding to the southern African nation following the discovery of more than \$1bn in previously undisclosed government debt.

The scandal will heap pressure on Maputo, which is dependent on donors to finance about a quarter of its budget. Mozambique is battling to narrow a wide fiscal deficit, its currency has plummeted and its foreign reserves are dwindling.

The controversy will also add greater scrutiny to the role of international banks in providing lending to poorer nations.

“It is probably one of the largest cases of the provision of inaccurate data by a government the IMF has seen in an African country in recent times. They deliberately kept from us at least \$1bn, possibly higher, of hidden loans,” said an IMF official.

“[Mozambique](#) is close to a financial crisis if the authorities don’t take action to deal with the current risks.”

The official warned that other donors could freeze disbursements of \$350m to \$400m “and you then have a fiscal crisis and a balance of payments crisis”.

The IMF said on Friday that Mozambican authorities confirmed the existence of the previously undisclosed borrowing — secured in 2013 and 2014 — last week. As a

result, the fund is suspending disbursements of \$165m of a \$286m emergency loan it agreed with Maputo in October and has cancelled a visit to the country this week. The latest revelations come shortly after another controversy involving a state-backed \$850m bond that was ostensibly issued to set up a [tuna fishing company](#), Ematum, even though \$500m of the debt was spent on naval vessels and other security equipment.

Loans related to the bond significantly increased the cash-strapped government's debt burden, while breaching its own ceilings on state-guaranteed borrowing and triggering rating agency downgrades.

Details of the previously undisclosed loans — which add about the equivalent of 10 per cent of gross domestic product to the government's known debt burden — emerged after the “tuna” bond was restructured last month.

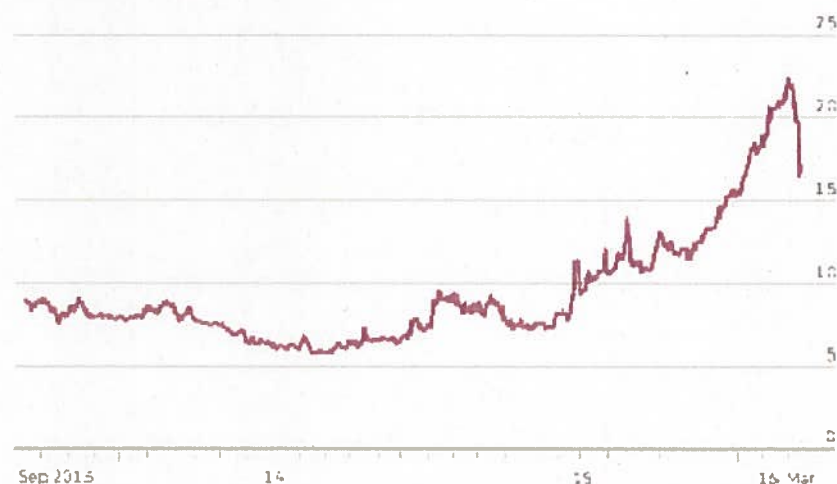
Of the two previously undisclosed loans confirmed last week, the first was for \$622m to a state-owned company, Proindicus. The second, to another unidentified state company, was valued at more than \$500m, a person familiar with the matter said. Credit Suisse, the Swiss bank, and Russia's VTB bank, both of which arranged the sale of the tuna bond, provided the undisclosed loans, the IMF said.

Credit Suisse and VTB declined to comment.

Both the tuna bond and the two other loans share similarities: much of the funds in each case have apparently been allocated to security equipment to provide protection off Mozambique's long Indian Ocean coast, where big gas discoveries have been made.

Mozambique Ematum bond

Matur ng 2020, yield (%)

Source: Bloomberg L.P. Data as of 16 Mar 2016. Yield (%)

FT

Gas projects, led by [Italy's ENI](#) and Anadarko of the US, have the potential to transform Mozambique into one of the world's top exporters of liquefied natural gas. Fernando Lima, head of Mediacoop, an independent Mozambican media group, said Proindicus was officially established by the defence ministry in 2013 to “manage the purchase of military and security equipment related to the surveillance of the Mozambican coast” and related economic zones.

“The public is shocked by the unveiling of this extra debt,” Mr Lima said.

A delegation led by Prime Minister Carlos Agostinho do Rosário is heading to Washington this week to meet the IMF's managing director, the World Bank and US officials.

In a statement that appeared to contradict comments by Adriano Maleiane, the finance minister, who said on Sunday the controversy was the result of confusion, Mr do Rosario said he would confirm the total debt contracted by public companies with state guarantees that do not appear in government statistics and were not reported to the IMF.

At stake is crucial funding from donors. A foreign diplomat in Maputo said: "We are very, very concerned. It seems in a single year, more than \$2bn has been lent to a country with a GDP of \$15bn, the majority for defence spending which is very bad governance and also thoroughly concerning in terms of the regulation of their financial institutions.

"And Credit Suisse has some quite big questions that so far it has not really wanted to answer."

From: 10.2.e
Sent: donderdag 21 april 2016 23:00
To: 10.2.e
Subject: RE: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Beste 10.2.e

10.2.a + 10.2.g Wij onderzoeken op dit moment de situatie. Gesprekken worden gevoerd op het hoogste niveau. Ivm onduidelijkheid kan ik over de uitkomst nog niets zinnigs zeggen, maar het is een tikkend bommetje onder de mogelijkheden op publieke kopers. Mogelijk biedt de Fipag route een oplossing maar langere looptijden zijn dan lastiger.

We bellen morgen.

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e
Sent: 21 April 2016 20:57:59
To: 10.2.e
10.2.e
Cc: 10.2.e
Subject: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Beste 10.2.e

10.2.e wij spraken al weer een tijdje geleden over de vraag of er voor het Nacala Water Supply Project een EKV dekking voor een periode van 15 jaar afgegeven kan worden. Ik was benieuwd hoe ver jullie daar mee zijn. In mijn aantekeningen zie ik een datum van 21-04-2016 staan voor een mogelijke bespreking in het Interne Krediet Committee. Ik ben benieuwd hoe ver jullie zijn.

10.2.e

Ik ben van de week in Mozambique geweest. Een goed overleg met de klant over de procurement procedure. We hebben nu duidelijkheid over de DRIVE financiering en de procurement procedure. We zijn samen met de klant tot de conclusie gekomen dat het goed zou zijn als er een onafhankelijke DBF procurement advisor wordt benoemd die de klant over de tender procedure kan adviseren en tender documenten kan maken. De klant heeft daaromtrent een officieel verzoek bij de ambassade neergelegd. We zijn nu nog in overleg met [ ] over de kosten die er verbonden zijn aan het maken van de DRIVE applicatie en hebben via de Ambassade een verzoek ingediend voor financiële ondersteuning. In principe kunnen we zo snel mogelijk starten met de DRIVE intake.

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

10.2.a + 10.2.g

10.2.a + 10.2.g

Die laatste vraag heb ik maar even teruggebracht naar het operationele niveau of er voor Mozambique nog een EKV dekking verkregen kan worden?

10.2
.e

ik heb even op jullie landen pagina gekeken, maar zie daar niets bijzonder. De laatste update is van 21 maart 2016. Ik zei daar dat er nog ruimte is onder het plafond van Euro 300 miljoen (212 miljoen benut). Ik heb ook nog even gezocht naar de public debt / GDP ratio omdat deze ratio niet boven de 80 % zou mogen komen! Ik kon geen actuele info vinden, maar voor zover ik kan zien zit die ratio ook nog ruim onder de 80 % (<http://www.tradingeconomics.com/mozambique/government-debt-to-gdp>). Omdat de economie nog steeds goed gaat neem ik aan dat er verdere geen financieel technische redenen zijn om geen EKV meer te verschaffen, maar ik kan me voorstellen dat er meer parameters / sentimenten een rol spelen. Hebben jullie een rechtstreekse toegang tot het Nederlandse Ministerie van Financiën in deze. De centrale vraag is of de Nederlandse regering verdere beperkingen oplegt met loon financiering?

Een alternatief voor het Mozambikaanse Ministerie van Financiën als leningnemer, zou FIPAG zelf kunnen zijn. De leningen die aan FIPAG worden gegeven staan onder controle van de Wereld Bank die hier nemens de donoren toezicht op houdt. Halfjaarlijks komt er een uitgebreid due-diligence team van de Wereld Bank voor een maand langs die nagaat hoe FIPAG opereert en of zij nieuwe leningen kunnen aangaan. Dat laatste wordt gecheckt op basis van een door de WB voorgeschreven model. De resultaten van deze halfjaarlijkse review worden besproken met de donoren. De Nederlandse Ambassade is in deze vertegenwoordigd door het hoofd ontwikkelingszaken. De lening voor de ontwikkeling van Nacala Water Supply Project zat in eerste instantie in een WB leningspakket dat geaccordeerd is!

Als het Mozambikaanse Ministerie van Financien voor FIPAG een lening aangaat, moet FIPAG aantonen dat zij de lening kan dragen (dat doen ze met het WB model) en de halfjaarlijkse WB review is daarbij een stok achter deur. Als FIPAG zelf de leningen aangaat, moet FIPAG daarvoor een speciale toestemming van het Mozambikaanse Ministerie van Financien hebben omdat FIPAG geen bank is.

FIPAG heeft een zeer goede reputatie mbt het vervullen van haar financiële verplichtingen.

Het zou kunnen zijn dat de financiële status van de Mozambiquaanse overheid ge-downgrade wordt, terwijl de status van FIPAG als leningnemer ongewijzigd blijft. Dat opent de vraag of Atradius DSB op basis van financiële rapportage van de WB een rating kan opstellen voor FIPAG? Het roept ook de vraag op of ING bereid zou zijn om met EKV dekking rechtsreeks een lening te geven aan FIPAG.

Ik hoor graag jullie reacties. Duuk ik probeer je morgenmiddag wanner ik weer terug ben in Nederland nog even te bellen.

Met groet

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com

From: 10.2.e
Sent: vrijdag 20 mei 2016 11:35
To: 10.2.e
Subject: RE: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Ha 10.2.e

Ja dat klopt. 11.1

Vriendelijke groet,

10.2.e

From: 10.2.e@rvo.nl
Sent: vrijdag 20 mei 2016 11:16
To: 10.2.e
Subject: RE: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Hé 10.2.e

Succes daarmee. Mooi vooruitzicht.

11.1

Klopt dat?

10.2.e

Van: 10.2.e [redacted]@atradius.com]

Verzonden: vrijdag 20 mei 2016 10:41

Aan: 10.2.e [redacted]

Onderwerp: RE: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Ha 10.2.e [redacted]

Buiten reikwijdte van verzoek [redacted]

10.2.a + 10.2.g + 11.1 [redacted]

[redacted] Onze dekking is opgeschort en ook de discussie over de langere looptijd is gestrand. Ik verwacht daar op korter termijn geen verandering in en [redacted] is ook op de hoogte. 10.2.e [redacted]

Discussie voor langere looptijden is nog niet van de baan. Op dit moment is het te druk om dit onderwerp in algemene zin te bespreken, maar misschien na de zomer dat ik de mogelijkheid heb om het in te brengen of dat er een andere project zich eerder aandoet waaraan ik de discussie kan koppelen.

Vriendelijke groet,

10.2.e [redacted]

From: 10.2.e [redacted]@rvo.nl]

Sent: vrijdag 20 mei 2016 10:31

To: 10.2.e [redacted]

Subject: FW: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Hé 10.2.e [redacted]

Alles goed?

Zou jij mij heel kort kunnen inlichten over de huidige positie van ADSB ten aanzien van Mozambique voor Overheidsprojecten? Verwacht je daar op korte termijn verandering in?

Is de vraag van 10.2.e voor steun vanuit ADSB voor een langere dekkingperiode nog formeel beantwoord? Zo ja, wat was de uitkomst? Zo nee, wat is de status daarvan?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Netherlands Enterprise Agency

International Development / Team Infrastructure

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | The Hague NL

P.O. Box 93144 | 2509 AC | The Hague NL

10.2.e

W www.rvo.nl

Van: 10.2.e [redacted]@rhdhv.com]

Verzonden: donderdag 21 april 2016 20:58

Aan: 10.2.e [redacted]

10.2.e

CC: 10.2.e [redacted]

Onderwerp: Nacala Water Supply Project - maximum looptijd van een EKV gedekte lening - EKV dekking voor Mozambique

Beste 10.2.e [redacted]

10.2.e wij spraken al weer een tijdje geleden over de vraag of er voor het Nacala Water Supply Project een EKV dekking voor een periode van 15 jaar afgegeven kan worden. Ik was benieuwd hoe ver jullie daar mee zijn. In mijn aantekeningen zie ik een datum van 21-04-2016 staan voor een mogelijke bespreking in het Interne Krediet Committee. Ik ben benieuwd hoe ver jullie zijn.

10.2.e

Ik ben van de week in Mozambique geweest. Een goed overleg met de klant over de procurement procedure. We hebben nu duidelijkheid over de DRIVE financiering en de procurement procedure. We zijn samen met de klant tot de conclusie gekomen dat het goed zou zijn als er een onafhankelijke DBF procurement advisor wordt benoemd die de klant over de tender procedure kan adviseren en tender documenten kan maken. De klant heeft daaromtrent een officieel verzoek bij de ambassade neergelegd. We zijn nu nog in overleg met [ ] over de kosten die er verbonden zijn aan het maken van de DRIVE applicatie en hebben via de Ambassade een verzoek ingediend voor financiële ondersteuning. In principe kunnen we zo snel mogelijk starten met de DRIVE intake.

10.1.c +
10.2.b +
10.2.g

Er was echter een nieuwe onduidelijkheid die veroorzaakt wordt door de problemen die Mozambique momenteel heeft met het IMF. Een bedrag van US \$ 1,000,000,000 aan public debt zou niet bij het IMF opgegeven zijn! Het IMF heeft daarop haar leningen aan Mozambique en hulp opgeschort.

10.2.a + 10.2.g

Die laatste vraag heb ik maar even teruggebracht naar het operationele niveau of er voor Mozambique nog een EKV dekking verkregen kan worden?

10.2.e ik heb even op jullie landen pagina gekeken, maar zie daar niets bijzonder. De laatste update is van 21 maart 2016. Ik zei daar dat er nog ruimte is onder het plafond van Euro 300 miljoen (212 miljoen benut). Ik heb ook nog even gezocht naar de public debt / GDP ratio omdat deze ratio niet boven de 80 % zou mogen komen! Ik kon geen actuele info vinden, maar voor zover ik kan zien zit die ratio ook nog ruim onder de 80 % (<http://www.tradingeconomics.com/mozambique/government-debt-to-gdp>). Omdat de economie nog steeds goed gaat neem ik aan dat er verdere geen financieel technische redenen zijn om geen EKV meer te verschaffen, maar ik kan me voorstellen dat er meer parameters / sentimenten een rol spelen. Hebben jullie een rechtstreekse toegang tot het Nederlandse Ministerie van Financiën in deze. De centrale vraag is of de Nederlandse regering verdere beperkingen oplegt met loon financiering?

Een alternatief voor het Mozambikaanse Ministerie van Financiën als leningnemer, zou FIPAG zelf kunnen zijn. De leningen die aan FIPAG worden gegeven staan onder controle van de Wereld Bank die hier namens de donoren toezicht op houdt. Halfjaarlijks komt er een uitgebreid due-diligence team van de Wereld Bank voor een maand langs die nagaat hoe FIPAG opereert en of zij nieuwe leningen kunnen aangaan. Dat laatste wordt gecheckt op basis van een door de WB voorgeschreven model. De resultaten van deze halfjaarlijkse review worden besproken met de donoren. De Nederlandse Ambassade is in deze vertegenwoordigd door het hoofd ontwikkelingszaken. De lening

voor de ontwikkeling van Nacala Water Supply Project zat in eerste instantie in een WB leningspakket dat geaccordeerd is!

Als het Mozambikaanse Ministerie van Financien voor FIPAG een lening aangaat, moet FIPAG aantonen dat zij de lening kan dragen (dat doen ze met het WB model) en de halfjaarlijkse WB review is daarbij een stok achter deur. Als FIPAG zelf de leningen aangaat, moet FIPAG daarvoor een speciale toestemming van het Mozambikaanse Ministerie van Financien hebben omdat FIPAG geen bank is.

FIPAG heeft een zeer goede reputatie mbt het vervullen van haar financiële verplichtingen.

Het zou kunnen zijn dat de financiële status van de Mozambiquaanse overheid ge-downgrade wordt, terwijl de status van FIPAG als leningnemer ongewijzigd blijft. Dat opent de vraag of Atradius DSB op basis van financiële rapportage van de WB een rating kan opstellen voor FIPAG? Het roept ook de vraag op of ING bereid zou zijn om met EKV dekking rechtsreeks een lening te geven aan FIPAG.

Ik hoor graag jullie reacties. 10.2
e ik probeer je morgenmiddag wanner ik weer terug ben in Nederland nog even te bellen.

Met groet

With kind regards,

10.2.e

HaskoningDHV Nederland B.V., a company of Royal HaskoningDHV | Dutch Trade Register Nr. 56515154 | PO Box 1132, 3800 BC Amersfoort, Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort, the Netherlands

Please send leads and project proposals to: wtnl.international@dhv.com